

METAI IV.

RUGPJŪČIO-AUGUST

No. 8.

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

L.M.P.S. CENTRO IŽDO
APYSKAITA

Iplaukos liepos ir rugpjūčio mėn., 1920 m., už narines, įstojimą ir mokesčių knyguotes.

Kuopa.	Miestas.	Pinig.
41,	Okron, Ohio,	mok kn. \$1.26
17,	Detroit, Mich.	6.50
29	Chicago, Ill.	2.90
41,	Akron, Ohio	1.95
72,	Kenosha, Wis.	1.50
90	Girardville, Pa.	1.70
71	Benld, Ill.	4.80
24,	Cleveland, Ohio	7.30
72,	Kenosha, Wis.	1.95
78,	Burlington, N. J.	1.50
8,	Lawrence, Mass.	5.25
11,	Philadelphia, Pa.	1.60
54,	Scranton, Pa.	7.90
47,	Waukegan, Ill.	13.35
63,	Nanticoke, Pa.	2.25
15,	Ansonia, Conn.	3.15
23,	Binghamton, N. Y.	3.15
61,	Lowell, Mass.	4.05
2,	Worcester, Mass.	6.25
66,	Los Angeles, Cal.	3.10
39,	Monessen, Pa.	.90
38,	Paterson, N. J.	3.15
42,	New Haven, Conn.	1.35
60	N. S. Pittsburgh, Pa.	7.50
9,	Chicago, Ill.	13.45
21,	Pittsburgh, Pa.	11.55
30,	Bridgewater, Mass.	4.20
1,	Brooklyn, N. Y.	7.50
93,	Brooklyn, N. Y.	4.15
49,	Brighton, Mass.	7.65
65,	Rumford, Me.	1.95
75,	St. Clair, Pa.	2.25
22,	Montello, Mass.	5.80
5,	Rockford, Ill.	6.90
47,	Waukegan, Ill.	2.80
18,	Hartford, Conn.	5.40
76,	Camden, N. J.	2.85
11,	Philadelphia, Pa.	7.80
13,	So. Boston, Mass.	5.55
50,	Gardner, Mass.	2.70
26,	Rochester, N. Y.	6.00

91,	Maspeth, N. Y.	1.98
89,	Milwaukee, Wis.	3.90
67,	Kensington, Ill.	5.55
86,	Herrin, Ill.	3.60
51,	Collinsville, Ill.	5.40
Nauja,	Benton, Ill.	5.00
2,	Worcester, Mass.	5.40
8,	Lawrence, Mass.	3.45
88,	Pittston, Pa.	3.30
74,	Hazleton, Pa.	1.05
61,	Lowell, Mass.	3.45
72,	Kenosha, Wis.	6.70
12,	Waterbury, Conn.	8.60
24,	Cleveland, Ohio	10.55

Viso \$260.74
Buvo išde \$2,783.64
\$3,044.38

Išlaidos liepos ir rugpjūčio mėn.
Karosienei kelionės lėšos į L.
M.P.S. Pild. Kom. posėdį iš
Philadelphijos, liepos 4 dieną,
1920 m. 6.00

Buvo \$3,044.38
Išleista \$6.00

Lieka išde \$3,038.38
J. B. Šukienė,
L.M.P.S. Fin. Sekr.

Advokato prisiųsti L. M. P. S.
A. pinigai, kurie buvo pas H.
Žilinskiute, buvusią L. M. P. S.
A. išdininkę.

Mane galutinai paskyrė liglaine
iždininke Pildantis Komite-
tas liepos 3 d., 1920.

Nuo advokato (Warren, Shus-
ter and Case, iš Rochester, N.
Y.), gavau čekį vertės \$1381.32
čekių ir money orderių 336.40

Viso 1717.72

Pinigai yra padėti bankoje
Lithuanian Womens Progressive
Alliance of America vardu. Vi-
sos bilos bus apmokėtos čekiais.
Ant čekių pasirašys A. Juozai-
tienė, H. Kudirkienė (paskirtos
per Pildantį Komitetą) ir išdi-
ninkė.

Siunčiant pinigus, draugės
malonės išpirkti money orderius
tokiu vardu: L.M.P.S.A. ir pa-
siųsti finansų sekretorei.

L.M.P.S.A. Liglaikinė išdinin-
kė M. Undžienė.
Rugpj. 2 d., 1920.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

M. J. V—kus. — “Iš Franci-
jos Mot. Pad.” sunaudosime.
Ačiu.

O. Stikliūtė-Vikšrienė. — “Mie-
go Liga” sunaudosime. Ačiu.

Keleivei. — “Upelis” prie pro-
gos sunaudosime. Ačiu. Rašyki-
te daugiau ką iš moterų judėji-
mo.

Uršulės Sesutei. — Eilutes
prie progos sunaudosime. Ačiu.

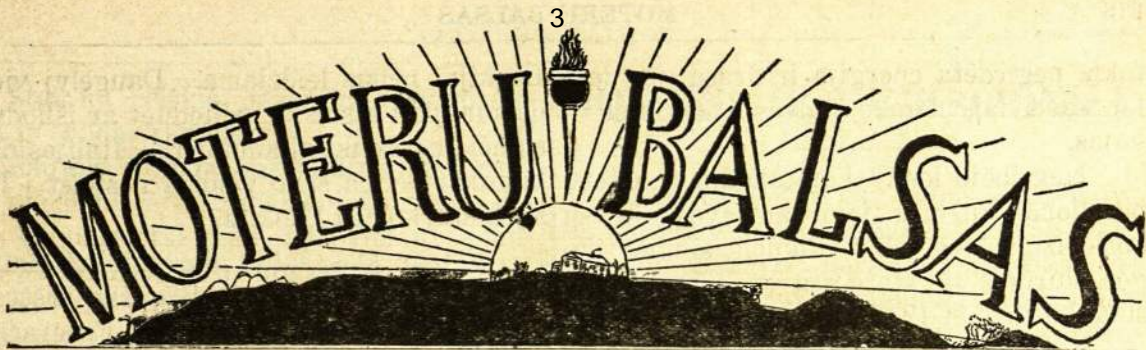
Grigiškiui. — Jusų vertimą į-
dėsime į sekantį num.. Ačiu.
Bandykite daugiau versti, bet
stengkitės išversti teisingai, kad
minties nesugadinus — tai svar-
biausia. Kurie žodžiai jums ne-
žinomi vartokite žodyną, bet
vertimas turi būti teisingas, ki-
taip jį negalima vadinti verti-
mu. Apleist ar pridėt negalima
nieko.

“M. B.” siunčiame.

Arteriksui. — Eilutes sunau-
dosime. Ačiu. Rašykite daugiau
ką nors.

MOTERŲ BALSAI

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. J. Benes. Subscription: \$1.25 a year; 6 month 65c; single copy 10c
Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879.
Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai IV

Rugpjūtis (August), 1920

No. 8

PRIE PERGALES

Kada Rusijos darbininkai pergaleje Kolčaką, Judeničių, Denikiną ir sykiu su jais pasaulio imperialistus, remiančius tuos užpuolikus, norėjo imtis už darbo, kad atstačius ir sutvarkius karės iškrikdytą šalies industriją, prašydami visų savo kaimynų taikos ir prekybos atidarymo, tai pasaulio imperialistai, negalėdami jokiū būdu susitaikyti su ta mintimi, kad Rusija pasiliuosavo iš jų vergijos ir Rusijos darbininkai patys savo reikalus tvarkys, sukurstė Lenkiją, kad ji užpultų ramius Rusijos darbininkus ir išplėštų iš jų viską, ką jie per sunkią kovą sau iškovojo.

Bet tie ponai kapitalistai prastai apkavė savo įjegas. Rusijos darbininkai, Lenkijos imperialistų užpulti, turėjo ginties. Jie drąsiai, kaip vyrai, taip ir moterys, ėmėsi už ginklo ir su didžiausia energija bei pasišventimu kovodami sutriuškino, į dulkes pavertę Lenkijos frontą ir narsioji Raudonoji Armija eina vis tolyn ir tolyn, užimdama vis naujus Lenkijos plotus ir steigdama juose tarybų valdžią.

Rusijos darbininkai žino, už ką jie kovoja, žino, kad jie kovoja už savo darbininkišką teisę, už savo reikalus ir todėl jie kovoja su didžiausiu pasišventimu, energija ir drąsa. Lenkijos kariuomenė, susidedanti iš suskurdusių, suklaidintų, kapitalistų įbaugintų bolševikiškų baubu tamsių darbininkų, išdalies išlepusių, vargo nemačiusių buržujų, kurie eina savo reikalų gint, iš moterų batalionų ir vaikučių net iki 12 metų amžiaus, negali atsilaikyti prieš galingą susipratusių ir kovojančių už savo reikalus darbininkų armiją.

Pamačius Rusijos darbininkų galybę, ta palšoji lenkų armija, ginklus pametusi, be kepurėlių galvatrukčiais ėmė bėgti, kol atsidūrė savo sostinėj, Varšavoj ir ten susigrupavę, bandė dar laikytis, bet tarybų kariuomenė ketina į kelias dienas ir Varšavą paimiti.

Lenkų aficeriai su ašaromis akyse pasakojo laikraščiu korespondentams, kad prieš Rusijos darbininkų armiją jokiū būdu negalima atsilaikyti, kad jie kovoja su

tokia negirdėta energija ir drąsa, jog lenkų kareiviai, netekę galvos, leidžiasi į kojas.

Negelbėjo lenkų kapitalistams moterų batalionai, kuriuos jie organizavo kovai su bolševizmu, negelbėjo vaikučių silpnos jėgos, kuriuos jie statė ant karo lauko, nesulaukusius net 12 metų amžiaus.

Lenkijos poniutės, išsigandusios, kad jų tinginiavimo dienos gali pasibaigti, kad Tarybų valdžia užėmusi Lenkiją, privers visus tinginius dirbti, stojo į kariumenę patraukdamos su savim ir tūlas kunigų bei kapitalistų įbaugintas (suklaidintas, tamsias darbininkes, moteris).

Tokie moterų batalionai smarkiai kovojo Vilniaus apgynime ir iš ten išvyti, nusikraustė į Varšavą, kur, kiek laiko atgal, buvo laikomos pamaldos už žuvusias moteris Vilniaus apgynime, o liekanos tų batalionų dabar gina Varšavą. Sakoma, kad moterys narsiau už vyrus kovoja, bet tas nieko negelbėjo. Galinga Tarybų armija sutriuškins visus kapitalistų plenus ir pasistengimus pavergt pabudusį Rusijos proletariatą.

Galinga Tarybų Raudonoji Armija apsupo Varšavą iš visų pusių, o pasaulio kapitalistai dreba, kaip apušės lapas, nebežinodami, ką bedaryti. Siųstų jie kariumenę Lenkijai į pagelbą, bet visų šalių darbininkai pabunda ir kumštį iškėlę grąsina ponam kailį išpert, jei jie drįs siųsti kariumenę prieš Rusijos darbininkus.

Štai Anglijos darbininkų unijos padavė savo valdžiai ultimatumą, užreikšdamos, kad jei valdžia siųs kariumenę Lenkijon žudyti Rusijos darbininkus, Anglijos darbininkai apskelbia visuotiną streiką, o reikalui esant ir griežtesnių priemonių griebtis žada.

Vokietijos darbininkai prispyrė savo valdžią pranešt talkininkams, kad per Vokietiją gabent kariumenę ar amuniciją

Lenkijai nebus leidžiama. Daugelyj vietų darbininkai atsisakė prilioduot ar išlioduot siunčiamą Lenkijai amuniciją. Italijos darbininkai verčia savo valdžią nesikišt į Rusijos dalykus su Lenkija.

Net ir šios šalies darbininkai, kurių didžiuma apsvaigus amerikoniško tuštumo nuodais, kaip ve Am. Darbo Federacija, kur visados atsižymi atžagareiviškumu, nesupratimu savo reikalų ir tai tos federacijos unijų atstovai, susirinę rugpjūčio 16, Chicogoj, išnešė rezoliuciją, užreikšiančią, kad Amerikos darbininkai paseks Anglijos ir Francijos darbininkus, ir paskelbs visuotiną streiką, jei S. V. valdžia siųs militarę pagelbą Lenkijai prieš Rusijos Tarybų valdžią, kuri yra tikra darbininkų valdžia. Streikas tęsis tol, kol tokia pagelba Lenkijai bus teikiama,—pasakyta rezoliucijoje.

Šią rezoliuciją, dalyvavusieji konferencijoje atstovai, žadėjo duot visoms federacijos organizacijoms užtvirtinti.

Šitas apsiरेiškimas yra gana stebėtinas, kadangi Amer. Darbo Federacija buvo iki šiol viena iš atžagareiviškiausių unijų šioj šalyj. Matyt, kad jau ir tamsiausi darbininkai pradeda susiprasti.

Pasaulio imperialistai baisiai išsigandę. Jie stačiai nebežino, kas bedaryti. Jie mėtosi, lyg tas klėtkoj uždarytas žvėris, ir niekur neberanda išėjimo. Jie stačiai iš kailio neriasi, kad kaip nors sutriuškintus, užsmaugus Rus. darbininkų valdžią, kad pasiliuosavusius Rusijos darbininkus vėl pavergt ir uždėt ant jų tą sunkųjį jungą, kurį jie taip ilgai nešė. Bet visi jų pasistengimai nueina vėjais, visi jų plenai griūva, atsimušdami, lyg tos išėlusios jūros bangos, į darbininkų solidariškumo uolą.

Ir taip tie buvusieji pasaulio valdytojai galiūnai pasijuto bejėgiais, silpnais kūdikiais prieš darbininkų galybę.

Štai ką reiškia darbininkų susipratimas ir solidariškumas.

Saujalė dykaduonių kapitalistų nereikia nieko prieš milžinišką darbininkų jėgą. Tie parazitai valdė ir išnaudojo tą milžiną pasaulio proletariatą iki šiol tiktai todėl, kad tas milžinas snaudė, apsvaigintas prietarų ir tamsybės nuodais, bet jis jau bunda iš ilgo snaudulio ir supratęs savo reikalus, galinga ranka braukia visus parazitus, siurbėles, čiulpusius jo prakaitą ir kraują per tiek metašimčių, nuo savo milžiniško kūno.

Didelę savo kūno dalį tas milžinas jau apvalė nuo tų parazitų, bet daug darbo turės, kol visą savo kūną apvalys nuo jų, bet jis tą padarys greitoj ateityj.

Pergalės valanda artinasi. Artinasi diena, kada darbininkų klesa, apsivaliusi nuo visų skriaudikų, tranų, kaipo viena milžiniška tarptautinė šeimyna, laimingai gyvens ir dirbs ne dėl to, kad koks nors dykaduonis naudotųsi tuo darbu ir tuktų svertimu prakaitu, bet dirbs dėl to, kad visiems tos šeimos nariams būtų pakankamai gyvenimui reikalingų daiktų, ir dirbs tik tiek, kiek tų daiktų bus reikalinga aprūpinimui tos milžiniškos šeimos visos žmonijos.

Nebus tada karų nei karo paliegėlių, karo nuotakų, nei karo kūdikių ar našlaičių. Nebus skurdo, bado, kalėjimų, kartuvių, paleistuvystės urvų, nei vargo. Visi turės progą šviestis, lavintis ir naudotis savo darbo vaisiais.

Todel visi skurdžiai, skriaudžiamieji darbininkai privalo stoti kaip vienas po galingą raudonąją vėliava ir suglaudę jėgas, petys į petį drąsiai žengti prie galutinos, prakilnios proletariato pergalės.

Džiova išgydoma, jeigu laiku pradeda ma gydyti.

MOTERIS IR KRIKŠČIONIJA

Mūsų sesės yra dar uolios krikščionybės palaikytojos. Kodel jos tokiomis yra, nesunku pasakyti; nors geri katalikai sako, kad krikščionija paleidusi vergus nuo retėžių, bet reikia atsiminti ir šitą: vergas, budamas retėžiais suvaržytu, galėjo pabėgti, krikščionija gi padarė žmones protiškais prietarų vergais, nuo ko jie netik negali pabėgti, bet ir nenori. Ypatingai krikščionija stengėsi surišti tais pančiais moterį, kaip vėliau pamatysime.

Visoj žmonijos istorijoje, turbūt, nebuvo, nėra ir nebus juodesnio lapo, kaip viešpatavimas, prisidengusios artimo meile krikščionijos. Moteris, kurios daugiausia buvo aukomis tų juodvarnių, turėtų atkreipti atydžią į šį rašinėlį.

Krikščionijos ideja užgimė tuomet, kada senasai pasaulis ėmė griuti. Romos viešpataujanti klesa smarkiai įsisiubavo. Jų lėbavimui bei ištvirkimui nebuvo ribų. Valdančioji klesa per tokį didelį perteklių ir nenormališką gyvenimą, pradėjo iš proto kraustyti. Užmušėjystės, nuodijimai vienas kito už viešpatavimą ir viršenybę draugijoje, buvo kasdieniniu atsitikimu. Laisvieji piliečiai seilę varvino, žiurėdami į tokį gerą gyvenimą savo ponų; jie manė, kad jiems taipgi nėra reikalo dirbti, nes jie yra laisvi piliečiai, tad dirbti sarmata,— vergai tegul dirba. Visiems gi tokių šiltų, garbingų vietų negalėjo užtekti tuolaikinei Romos valstybėj. Laisvieji piliečiai butinai norėjo permainų, su tikslu, kad patiems buti ponais, bet jie vieni to negalėjo padaryti, tad kvietė į talką vergus. Pastariešiams buvo, sakoma, kad jie galės būti laisvais piliečiais; nereikės daugiau dirbti ir nebus daugiau vergais. Jiems, t. y. vergams tik to ir tereikėjo. Iš kitos pusės, tai nusidėvėjimas garbinimo stabų. Tų laikų

mintytojai, poetai ir kiti dvasiškiai, išsilavinę žmonės, norėjo sutverti savo dvasiai, ką nors augštesnio, šventesnio, negu stabų garbinimas. Komikai savo rašiniuose pradėjo išjuokinėti žmonių rankomis sutvertus dievus, taip, kad laikui bėgant jie liko bevertės. Tokioms aplinkybėms susidėjus, na ir turėjo gimti naujas dievas, nauja ideja.

Krikščionijos ideja gimė Palestinoj. Jos pirmutinis skelbėjas buvęs žmogus vardu Kristus. Kadangi jis jokios žymės nepaliko, kad jis buvo ant šios žemės kamuolio, tai ir negalima juomi remtis, kaip jis į kokį dalyką atsinešė ir labai abejotina, ar jisai buvo, nes stambiausių šulų, pirmųjų krikščionių, arba lietuviškai sakant, pateptųjų, buvo Povylas apaštalas. Kristaus mokslas, arba jo pasakymai, buvo parašyti jo sekėjų daug metų po jo numirimui.—Taip vadinamas “Naujas Testamentas”. Tos idejos skelbėjai keliavo iš Palestinos į Syriją, Romą, Graikiją. Jų obalsis “lygybės, brolybės” greit prigijo pas tų laikų prispaustuosius, ir pas visus tinginius, kurie nenorėjo dirbti. Mat krikščionys netikėjo į darbą, tik į almužnas-ubagavimą. Prispaustos moteris su entuziazmu sekė juos; jos trokšte troško liuosybės, savistovybės; jos džiaugėsi, kad nebus daugiau, kaipo daiktas, kurį galima pirkti ir parduoti. Taipgi ji bus paliuosuota nuo priedermės, kad ji turi vaišinti savo kunu pas jos vyrą arba tėvą atsilankiusius svečius-vyrus. Teisingumas, broliškumas, dorybė, meilė artymo,—tai buvo pirmųjų krikščionių įstatai.

Moteris lošė svarbią rolę įvykinime tų gražiai skambančių žodelių. Jos rašė evangelijas, kalbėjo, agitavo, krikštino savo lyties žmones, katakombose jos giedodavo drauge su vyrais. Bet, įsidėmėkite,—jos negalėjo būti kunigais, o tiktai tarnais antros eilės. Nors pirmieji krikščionys skelbė lygybę, brolybę, bet jų pamatinė

ideja link moterų buvo: “klausyk savo vyro”. Jų tikslas buvo, kad tik daugiau sekėjų turėti ir užviešpatauti; su pagalba moterų, jie to atsiekė. Greit besiskleidžiant naujai idejai, Romos valdonai matė galą savo viešpatavimui. Jie griebėsi ašturių priemonių nuslopimui to obalsio. Jie gaudė krikščionis, į kalėjimus kišo; metė juos ant išalkusių žvėrių; degino ant laužų. Moteris daugiausia nukentėjo, kadangi jos tvirčiau laikosi savo įsitikinimų, negu vyrai. Tas buvo joms baisiausias kankinimas. Jos labai brangino savo dorybę, o budavo atiduodamos į rankas didžiausių nupuolėlių ir budavo gėdinamos viešai. Taip tai moteris kovojo tikėdama buti žmogum.

Dabar pažiūrėkime nors trumpoj su-traukoj, kaip krikščionys atsimokėjo moterei už jos pasišventimą ir gyvastį.

Kiek yra žinoma apie Povylą apaštalą, tą šulą pirmųjų krikščionių, tai jis buvo didelis autokratas (norintis ant ko nors viešpatauti), saumyls, atžagareivis, ir prie to, dar plikas, mažas ir su išklypusiom kojom. Kadangi krikščionija yra padaras truputį iškraipyto judajizmo, tad jie ir ne daug kuom skyrėsi nuo vienas kito. Povylas, budamas žydu, t. y. paeinantis iš veislės Adomo ir Jievos,—buvo žinovas, kaip ten buvo su tuom obuoliu “žinojimo gero ir blogo” ir todėl smerkimas moteries už (kaip jie vadina) prigimtą grieką, netik ką nebuvo išmestas iš naujo tikėjimo, bet dar su didesniu pasišventimu buvo garsinamas; ir tokiu budu moteries padėtis negerėjo, bet blogėjo, pasidėkavojant “artimo meilės” skelbėjams. Prietaras, kad moteris yra nečysta, ir po pagimdymui berniuko nevalia jai eiti į dievnamį per 40 dienų, o jeigu gimė mergaitė, tai 80 dienų,—pas katalikus ir po šiai dienai yra pildomas.

Povylo didelis užsispyrimas ir troški-

mas garbēs per spēkā, greit užvaldē mīnias. Jis pirmutinis stengēsi užkirsti moterim keliā, ir tā liuosybē, kuriā jos turējo pas pirmutinius krikščionis; bet matydamas, kad dar tas peranksti, nes jis gali pralaimēti, jis susilaiko, matydamas, kad su moterų pagelba jis daugiau ir greičiau gali savo tikslā atsiekti. Jo ītekmei vis augant didyn ir didyn, kuomet didysis darbas buvo atliktas su pagelba moterų ir kuomet žmonēs atvirai sekē jī, jis jautēsi ēšas valdonas, na ir pradējo niekinti moterī savo laiškais ir kalba. Jis, žinoma, buvo politikierius; norēdamas žeminti moterī, jis maišē savo žodžius su dievų, ka žmones geriau ītikinus: "Galva vyro yra Kristus; galva moteries yra vyras. Vyras nebuvo sutvertas del moteries, bet moteris del vyro. Vyras pirmiau sutvertas, nebuvo pirmas griešninkas. Tegul jusų moterys tyli dievnamiuose, nes nēra pavelyta jom kalbēti; jos turi klausyti",—sakē ir rašē jis. Jis tuoj susilaukē pakaliku ir jo darbas ējo smarkyn. Taip fanatikas Fertilianas jau daug drāšiau atsiliepia apie blogumā moteries: "Ar jus žinote, ka kiekviena iš jusų esate Jieva? Moterie, tu esi peklos vartai; tu ēmei uždraustā vaisių; tu esi pirmutinē, kuri įvedei į griekā ant dievo paveikslo sutvertā vyrā; per tave mes šiandien turime mirti, net ir pats dievas už tave turējo ant kryžiaus numirti". Ir daug, daug įvairių paniekos žodžių (iš krikščionių pusēs) moteris nešē per amžius. Jie surinko sakinius, niekinančius moterī iš kur tik jie galējo. Taip jie rēmēsi ant Aristotelio pasakymo, butent, jeigu mergaitē užgims, tai nelaimē lygi tai, jeigu kudikis užgimtų be rankos ar kojos-šlubas. Tai supratimas! Jie negalējo dasiprotēti nei to naturališko dalyko, kad jeigu nebutų moterų,—nebutų nei vyrų.

Kol krikščionys neturējo ītekmēs svietiškoj valdžioj, t. y., per kokius tris šimtus metų po Kristui, tol moteries padėtis buvo nors ne vīsame kam° lygi padēčiai vyro.

Visi, kaip vienas, stengēsi įvykdinti kitokiā tvarkā Romos valstybėj. Bet vėliau, kuomet valdžia pradējo skaitytis su jų spēka ir ant galo kaip Konstantinas,, Romos valdonas, apsikrikštino, tuomet moterų padėjimas šuoliais puolē žemyn. Staiga visi aniuolai ir arkaniuolai virto vyrais. Dabar jau drāšiai jie kalbējo apie dievo prisakymus, grupuodami moterī su jaučiais ir asilais. Bažnyčios tėvam buvo svarbiausia tema diskusuoti ar moteris turi "dušia", ar galima ją mokyti skaityti. Nereikia manyti, kad tas visas buvo taikomas į tas moteris, kurios ištikrųjų niekar netikē, bet tas buvo atkreipta į tas, kurios daug dirbo ir savo gyvastį aukojo už tą ideją.

Dabar moteris turējo prieš save du galingus priešus, iš vienos pusēs dvasiškiai, iš kitos svietiškoji valdžia. Pamažu moterei uždraudē krikštyti savo lyties asmenis. Jie pradējo mokyti, buk, moteris visa yra nuodēmē ir todėl negali nuplauti nuodēmes nuo kitų.. Šventi tėvai patįs pradējo krikštyti moteris visai nuogas tarpe daugybēs tų juodvarnių ir tepti jų kunā "šventais aliejais". Moteries sarmatos jausmas negalējo to pernešti ir jos kėlē protestus, bet tas nieko negelbējo, nes niekas jų neužtardavo.

(Pabaiga. sekančiame numery)

Kadangi vyrai nenori dirbti už \$18.00 į savaitę kaipo laiškanešiai, tai Ridley Park, Pa. miestelio pačto viršininkas žada samdyti moteris kaipo laiškanešius.

Mat moteris kur kas pigesnēs ir nuolankesnēs darbininkēs, už tai kad tamsesnēs.

ŠLIUBO ĮSTATYMAI SOVIETŲ RUSIJOJ

Prieš mus guli rinkinys pirmųjų Sovietų Rusijos įstatymų, ypatingai įstatymai liečianti šliubą, persiskyrimus ir globojimą.

Proletarinės revoliucijos pobudis buvo toks, kad butinai reikėjo užbaigt visus reikalus su senosios Rusijos įstatymais.

Laike pereinamojo periodo, kuris tęsėsi paskutiniaisiais mėnesiais 1917 m., naujos valdžios teismo įstaigos veikė pagal nurodymus ir dekretus išleistus Centralio Pildomojo Sovietų Komiteto.

Bet prasidėjus 1918 m. buvo pradėta rimtas darbas sutaisyti mokslinės įstatymų sistemos, pritaikant juos prie Sovietų Respublikos pamatinių principų.

Nepraėjo nė metų laiko, kaip visa įstatymų sistema buvo sutverta ir vykinama gyveniman.

Ižangos skyriuj prie tų įstatymų kalbama apie tai, kad šie įstatymai gal but bus kritikuojami, kaipo nevisiška socialistiniai. Bet prie to nurodoma, jog įstatymai vistik yra proletarinio pobūdžio ir tiesia artimiausią kelią į socializmą.

Sovietų valdžia nemanė tvirti amžinų įstatymų, arba įstatymų, kurie veiktų kelėtą šimtmečių. Įstatymai Sovietų Rusijos išleisti vien tuo tikslu, kad laikui bėgant, povaliai juos naikint.

Tuo pat laiku patėmijama pereinamasis pobudis to įstatymo. Socialistinė valstybė da ne pilnai sutverta, nepadaryta da bandymo pamainyt tėvišką vaikų globą ant visuomenės globos.

Bet vaikai, kurie neturi kas juos prižiuri, nepaisant kokios tam priežastis butų, atiduodama į globą specialiam departamentui, kuris pats pildo priežiūros reikalus, arba perduoda globotojam, tam tikslui paskirtiems.

Tas departmentas pildo taip-pat ir la-

vinimo rolę, rodydamas tėvams, jog visuomeninė mokslinė vaikų priežiura duoda daug geresnius rezultatus, negu paprastas nemokslinis ir tankiai nepraktiškas individualis auklėjimas.

Principai nustatanti šliubą Sovietų Rusijoje, kaip jau buvo augščiau sakyta, pripažinti tikrai socialistiniais. Jie panaikina visas senąsias kliutis prie šliubo kaip tai, skirtumus tikėjimo, religinius uždraudimus ir t.t.

Ant kiek tai galima, išleistas įstatymas apie šliubą Sovietų Rusijoje suteikia pilną lygybę moterų ir vyrų prieš įstatymą. Jis atmeta idėją, kad vienatinis šliubo tikslas yra dauginimas žmonijos ir tvirtina, kad "šeimynos pamatu yra ne šliubas, o gimimo faktas". Šituomi įstatymas duoda vaikam suprast savo lygybę prieš įstatymus.

II.

Senuosius įstatymus apie paveldėjimo teises Sovietų valdžia panaikino pačioj pradžioj savo gyvavimo. Ižangoj prie dabartinio įstatymo pabrėžiama, kad pamatiniu principu šio įstatymo buvo susiaurinimas paveldėjimo teisių.

Naujasis įstatymas apie paveldėjimą užduoda mirtiną smugį privatinės nuosavybės gynėjams. Privatinė nuosavybė dabar Sovietų Rusijoje leidžiama tik kaipo teisė vartojimo iki mirties. Mirus savininkui, jo turtas turi but atiduotas visuomenei. Bet autoriai šio įstatymo pripažino, kad visgi da gyvuoja individualės šeimos, ir kad auklėjimas vaikų socialistiniais pamatais da neįvyksta. Delto jie dar daleido laikinai, kad dalis turto gali but atiduota našlei arba kitiems mirusiojo giminaičiams, kurie reikalauja materialės paramos.

Vaikai, gimę be šliubo, naudojasi lygiomis teisėmis su kitais. Materialės para-

mos reikalaujanti giminės turi pirmesnę teisę prie turto, negu kreditoriai (skolin-tojai). Apart to, svarstant giminių preten-zijas prie likusio turto, "atkreipiama do-ma ne į artimumą jų giminystės, bet į di-dumą paramos reikalo."

Patsai įstatymas išdalytas į keturias dalis. Kiekviena jų atskirai aiškina apie pritaikymą įstatymo, apie principus šliubo ir persiskyrimų ir apie globojimo sąlygas.

Įstatymas pripažįsta tik civilius šliu-bus, bet nedraudžia pildymo ir religinių ceremonijų. Vesti gali vyras pasiekęs metų, o mergina 16 metų, kas reiškia, jog jie pilnamečiai. Šliubas gali įvykti tik abiem sutinkant vesti. Jie turi but sveiki protiškai ir neturi but pirmos eilės gimi-nės.

III .

Apsivedus vyro pavardė arba mergi-nos pavardė, gali but pamainyta abiejų pa-varde. Šliubas neverčia subendrinimo tur-to, o reikalauja tik vyrui ir moteriai pagel-bėt vienas kitam. Jeigu vyras negali di-
ti, tai moteris privalo jam pagelbėt.

Sutartinas sutikimas vyro ir moteries, taip lygiai ir vieno kurio nors, skaitosi pa-kankama priežastim del persiskyrimo. Pra-šymai apie persiskyrimus galima paduot raštiškai arba žodžiu vietiniui teismui. Jeigu to teismo nuosprendis nebuna paten-kinantis, galima paduot apeliaciją.

Tėvų teisės visuomet buna pritaiko-mos vaikų naudai. Jeigu tėvai neklauso teismo nusprendžio, jie gali nustot savo tė-viškų teisių. Vaikai neturi jokios teisės prie tėvų turto, taip lygiai tėvai neturi teisės prie vaikų turto. Tėvai privalo užlaikyt vaikus iki jie pasieks pilnų metų; taip-pat privalo užlaikyti ir tuos savo vaikus, ku-rie, nors jau pasiekė pilnų metų, bet del kokių nors priežasčių negali dirbti. Vaikai gi privalo pagelbėt savo tėvam.

Vaikai-siratos, kurie nesinaudoja tėvų priežiūra, atiduodama visuomenės gerovės departamento priežiūrai.

(Iš "R. G.")

V. R.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

"M. B." N7, Red. atsakymuose, jūs kri-tikuojate mano mintis, visai netalpinę jų laikraštį, todėl esu priverstas pasiaiš-
kinti.

Sakote: "Šliubo ryšys nėra prakeik-tas ir neužmuša meilę ir moralybę, jei jis yra padarytas iš tikros meilės."

Nejaugi jūs manote, kad šliubas ar tam tikri įstatymai neatbūtinai turi vyrą ir moterį surišti amžinu ryšiu? (Ne.—Red.). Kodel meilė negali tęstis amžinai be šliubo? (Gali, bet šliubas ne del meilės reikalingas. — Red.)

Meilė neturi būti varžoma nei kokiais dvasiškais ar svietiškais įstatymais, tai yra vyro ar moters ypatiški dalykai, kolei juos riš meilės ryšys, tolei jie gali gyventi kartu. Šliubas ar kiti įstatymai, kurie padaro kon-traktą tarp vyro ir moters arba, kitaip sa-kant, su tam tikrų įstatymų pagelba, vie-nas antrą nusiperka, pasirandavoja, (visai ne.—Red.) tai tas viskas atsiskyrimą pa-daro nemorališku (Visai ne.—Red.) ir to-kiu būdu vienas ar abudu yra priversti kan-kintis per visą savo gyvenimą, kad nepa-sirodinti nemorališkais. (Visai klaidingas manymas.—Red..)

Jūsų mintys yra tokios: "Jeigu kon-traktas, šliubas padarytas iš 'tikros mei-lės', tai naudingas, bet jeigu ne iš tikros, tai kenksmingas." (Žinoma. — Red.) Kokia ta tikra ir netikra meilė? Ar negalėtumė-te išaiškinti tą "tikrąją meilę", kad visuo-menė žinotų, suprastų ir galėtų naudotis? (Tikra meilė yra tada, kada žmonės gyve-

na ne dėl to, kad savo gašlumą patenkinti, ar kitais išrokavimais, bet dėl to, kad jie myli ir gerbia viens kitą.—Red.)

Toliaus sakote: "Nejaugi jūs manote, kad meilė yra tiktai trumpo laiko žaislas, kad žmogus turi kas savaitė mylėti kitą ypata? Kaip jūs galite šitaip suprasti, kadangi mano raštelyj panašių minčių visai nėra. (Taip galima suprasti, nes jūs prakeikiate šliubą, kadangi šliubas neva varžo žmogų, mylėt ką jis nori. Mat, gaut persiskyrimą ima daugiau savaitės laiko.—Red.)

Tiesa, visokia mintis galima supras-ti dvipusiškai, vienok aš ne tą manydamas rašiau. Tam straipsneliui panaudojau min-tis Ellen Key ir dėl aiškumo čia paduodu vieną išvedimą jos knygoje "The Morality of Woman":

"The ever clearer consciousness that love can dispense with marriage yet marriage cannot dispense with love, is already partially recognized by modern society, by the facility of divorce. And it is only a question of time when the law which gives to one person the power to constrain the other to remain with him against his will, will be abrogated, so contrary is this possibility to that developed conception of the freedom of love—which is (Ji irgi nepripa-žįsta laisvos meilės, už kurią jūs agituoja-te.—Red.) not at all the same as so-called 'free love'!" (Čia pasakyta, kad nei vienas neturi būt verčiamas gyventi su ypata, ku-rios jis ar ji nemyli. Juk mes tą patį ir sa-kome, ar ne?—Red.)

Toliaus sakote: "Šliūbas yra kenksmin-gas tiktai ten, kur meilės nėra, kur jos ne-buvo arba jei ir buvo, tai užgėso, tada, žino-ma, reikalinga šliūbas panaikinti, ir nemy-linčius vienas kitą žmones paliuosuoti."

Šičia patys pasakote, ant kiek tas šliū-bo ryšys yra naudingas ir neprakeiktas; (Jei ir būtų nenaudingas, tai tas dar ne-

reiškia, kad prakeiktas. — Red.) reiškia, kuomet ir kolei meilė tarp vyro ir moters tęsis, tai ir šliubą—kontraktą jiems reikia padaryti, bet kaip greit meilė pražus, taip greit reikia panaikinti ir šliubą, (Taip. — Red.) tuomi pasirodo, kad šliūbas neturi nei mažiausios vertės. (Turi.—Red.) Jūs negalite prirodyti nei mažiausio dalykėlio, kad šliūbas nors kiek galėtų tvirti ar pra-ilginti meilę (mes nei nebandėme. — Red.), priešingai jis ją trumpina, naikina (Kokiu būdu šliubas naikina meilę, jūs kaip tik ir neprirodote, o tas ir yra svarbiausiu klau-simu šiame atvėjūj. Mums atrodo, kad jei žmogus myli, jis gali ir dešimtį šliubų pa-imt, jie jam nieko nekenks. — Red.) (tik čia permažai vietos tą viską nurodinėti).

Šliūbas užsilikęs nuo poligamijos (Ne tiesa, dabartinis šliūbas kaip tik ir drau-džia poligamiją. — Red.) laikų, kuomet mo-terys apdirbdavo visus darbus, kaip ver-gės, o vyras buvo jų valdonu, jas pirk-o (Pirkimas nereiškia šliubą.—Red.) ir laikė kaipo nuosavybę, kuris daugiau turėjo, tas skaitėsi turtingesniu. Dabar šliūbas naudingas tik tai tam, kad pasigavus į savo spąstus patinkamą ypata, (Ne. Kad pri-vertus vyrą užlaikyti savo šeimyną. — Red.)kuomet vyras ar moteris suranda sau patinkamą ypata, tai jis iš visų pajiegu stengiasi, kad ji jį mylėtų.(Suprantama, ko-del ne?—Red.) kas tankiausiai ir pavyksta (kas tame blogo?—Red.), o kad toji taip mylima ypata nejieškotų, nerastų kitos, ar jis jaučiasi ilgai negalįs užslėpt savo blogas puses—egoizmą, tai tam reikalinga padary-ti kontraktas—šliūbas, (Niekas negali pri-versti šliubą imti, jei katras nenori.—Red.) pasižadėti, prisiekti, amžinai mylėti ir klausyti, kitaip sakant, gauti galę valdyti, pavergti per tam tikrus įstatymus. (Tas priklauso nuo to kokie tie šliūbo įstatymai yra. — Red.)

Antra, kad ir abudu gerai vienas antrą

žino, myli, kaip vadina "iš tikros meilės", o kuomet jie prisiega, daro sutartį, prieš įstatymus, amžinai mylėtis, (Čia tik frazių klausimas. — Red.) ir su tuo daro didžiausią prasižengimą prieš moralybę, bei gamtos įstatymus, kadangi prisiega, prižada daryti tą, ko jie patys nežino ir negali žinoti. Nėra žmogaus ant svieto, kuris galėtų tikrai žinoti, kad kokią ypatą jis mylės per visą gyvenimą. (Tuomi jie tik išreiškia norą mylėti visą gyvenimą, jei tas bus galima.—Red.)

Tikiu Emma Goldman žodžiams, ką pasakė: "Nėra ant svieto moters, kurią vyras nemylėtų." (Oi, ir kaip daug jų yra.—Red.). Šitam pasakyme mes matom, kad meilė tveriasi daugiau mintyse, negu kūno gražume, (labai retai.—Red.) o tuom labiau mes negalime pritaikinti šliūbo ryšį, kadangi žmogaus mintys, keičiasi besenstant, taip kaip ir gražumas, o per tai negalima duoti nei kokios gvarantijos amžinai mylėti. Kad šliūbas nėra prakeiktas, kodel nesulaiko tuos, kurie kas savaitę nori mylėti kitą ypatą ir myli? (Daugiausia tokie myli be šliūbo.—Red.) Tas viskas galės išnykti su išnykimu šliūbo. (Kokiu būdu?—Red.).

Ateis laikas, kuomet žmonės tuos "šventus" šliūbus prakeiks, (Nėra reikalo prakeikti, galima panaikinti be prakeikimo.—Red.) sumins ir vadausis tik meilės ir teisybės principais. Ellen Key sako: This period of conflict will cease only when woman within and out of marriage shall have received legal equality with man (Mūsų pabriežta.—Red.).

K. Rugienius.

Nuo Redakcijos. — Tas visai nereiškia, kad šliūbo nereikia, juk mes ir sakome, kad moteris turi turėti lygias su vyru teises. Ką tas turi bendro su šliūbu? Ellen Key šitoj ištraukoj sako, kad moteris, nežiūrint ve-

dus ar nevedus, turi turėti lygias tiesas su vyru. Mes su tuom pilnai sutinkame. Juk šliūbas gali būti visokis. Gali būti šliūbas, kur vienas pavergia kitą, ir gali būt šliūbas, kur abudu turi lygias teises. Šliūbas reiškia oficialį prižadą, daugiau nieko. Šliūbo įstatymus galima kritikuot, taisyti, bet nėra reikalo prakeikti juos. Kada mes kalbame apie šliūbą, mes turime mintyti civilį—įstatymišką šliūbą, o visai ne "šventą" — bažnytinį, kaip d. K. R. mums prikišo.

Civilis šliūbas (ypatingai kapitalistiniame surėdyme) yra reikalingas tam, kad apsaugojus moteris ar merginas nuo nesąžiningų, ištvirkusių vyrų išnaudojimo.

Mes turime tūkstančius pavyzdžių kas diena, kur nesąžiningas, ištvirkęs vyras prisišlieja prie nepatyrusios jaunos mergaitės ir savo veidmainingais meilės prižadais užhipnotizavęs, išnaudoja ją tiktai savo gyvuliškų jausmų patenkinimui. Bet kaip greit jo lytiškas gašlumas lieka patenkinamas, taip greit su panieka paspiria jis ją į šalį ir vėl šliejasi prie kitos savo aukos, kad ir ją taip pat išnaudojus paspirt, paniekit, ir eiti prie kitos.

Tokiam žmogui nerūpi, kad jis tai merginai sukėlė meilės jausmus, kad jai yra sunku su juomi persiskirti, kad gal delei to visas jos gyvenimas liks sudarkytas ir ji visą gyvenimą delei to gali jaustis nelaiminga, jam tas neapeina. Jis jieškojo tik savo gyvuliškų jausmų patenkinimui, daugiau nieko. Gera, jei tokiame atsitikime mergina lieka viena, tai jai prisieina tik širdies skausmų nukentėti, su savo jausmais kovot, bet kaip dažnai po tokių santykių lieka dar ir šeimyna, vienas arba ir keli kūdikiai. Kas jaisiais rūpinasi tokiame atvejy, gal tėvas? Kur tau! Jis neturi laiko nei noro rūpintis savo kūdikiais, nes jis eina kitos aukos jieškoti, o jo kūdikių auklėjimo ir penėjimo našta, visu sa-

vo sunkumu, puola ant motinos,— dažniausiai jaunos mergaitės.

Mes žinome, kad moteris kapitalistinėse šalyse, paprastai, uždirba tik pusę tiek, kiek vyras. Na, ir prie tokių aplinkybių ji yra priversta užlaikyti ir auklėti savo kūdikius viena, be vyro pagalbos, tuomi pačiu laiku, kada tų kūdikių tėvas, o jos suvedžiotojas, linksmiasi su kita moterimi.

Ar mažai mes tokių pavyzdžių turime šiandien čia? Ar mažai tokių pavyzdžių turėjome kad ir toj pačioj Lietuvoj? Kiek tenai jaunų, gražių, bet nelaimingų, mergaičių žuvo delei atsitikusių nesąžiningų suvedžiotojų vyrų? Kiek vargo, skurdo, paniekos, pasityčiojimų jos ir jų kūdikiai turėjo panešti. O kiek tokių nelaimingų kūdikių nuolat žūsta visame pasaulyj!

Vien tiktai dėl to, kad tos mergaitės ar moteris patikėjo apgavingiems, veidmainingiems vyrų prižadams ir gyveno su jais be šliubo.

Ar jūs žinote, kas dėjosi Francijoj ir Belgijoj karės laiku? Įsiveržę į tas šalis sužvėrėję vokiečių kareiviai, ar tai saldžiais prižadais, ar svaigalais apsvaiginę (dažniausiai prievarta) jaunas, nepatyrusias Francijos ir Belgijos merginas, išnaudojo jas savo gyvuliškumo patenkinimui, ir kada tos mergaitės likdavo motinomis ir negalėdavo užlaikyti savo kūdikių, tai jos žudydavo juos. Šimtai ir tūkstančiai tokių kūdikių žuvo iš savo motinų rankų. Tų šalių valdžia nepasirūpino tų kūdikių bei motinų užlaikymu, nes jai rūpėjo, kad kuodaugiausia gatavų, jau užaugintų, išskerdus karės lauke. Apie mažučiu auginimą kapitalistų valdžios niekada nesirūpina. Tėvai tų kūdikių taipgi nesirūpina jais. Taigi visa auklėjimo našta puolė ant motinų ir jos jau ir taip karės nukankintos, negalėdamos pakelti tos sunkios naštos, liko savo kūdikių žudytojomis. O valdžia, kurios motinos galėjo prirodyti, kad jų nu-

žudytų kūdikių tėvas buvo vokiečys, išteisingo jas. Tai viskas, ką kapitalistiška valdžia galėjo toms nelaimingoms motinoms padaryti.

Štai ir laisvosios meilės pasekmės. Šioj gadynėj, kur žmonių doros supratimas taip žemai stovi, kur kiekvienas žmogus (su mažais išėmimais) rūpinasi vien tik savim,— kad jam tik būtų gerai. Kada žmogus savo jausmais taip mažai skiriasi nuo gyvulio, laisva meilė yra negalima. Yra žmonių ir dabar, kuriems galima užsitikėti, kurių žodį galima gerbt, bet tokius žmones ant pirštų galima suskaityt. Tokių žmonių vidudieny reikia su žvake jieškot.

Tai ve, kam šliubas reikalingas. Kada šliubas įvyksta, padaroma tam tikri dokumentai, liūdidantį, kad tas ar tas yra tos ir tos moteries vyras ir jos būsiančių kūdikių tėvas, tada lengva moteriai priverst savo vyrą užlaikyti kūdikius, nes ji gali lengvai prirodyti, kad jis yra tų kūdikių tėvas.

Kada gyvenama be šliubo, tada moteriai labai sunku prirodyti, kas yra jos kūdikių tėvas, ir todėl sunku priverst ją užlaikyti tuos kūdikius. Jis labai lengvai gali užsiginti savo moters ir kūdikių. Dokumentų nėra. Reikalingi tada liūdininkai, o ar visada galima juos turėti arba gauti?

Šalyj, kur valdžia nesirūpina piliečių kūdikiais, tų kūdikių tėvai privalo jais rūpintis.

Kada darbininkai paims viską į savo rankas, perkeis visą surėdymą taip, kaip Rusijoj, kur valstybė rūpinasi visų kūdikių ir šiaip gyventojų likimu, tada šliubas nebus reikalingas, bet kol-kas, jis yra būtinais reikalingas. Tarybų Rusijoj, kur valstybė rūpinasi visais kūdikiais,— užlaiko juos, ir tai šliubas nėra panaikintas.

Šliubas negali meilės sudrūtinti, padinti, neigi panaikinti ar sutrumpinti. Šliubas nieko bendro neturi su meile. Jis jai nekenkia nei gelbsti. Jis tiktai gvarantuoja būsiančiai šeimynai duonos kąsnį.

Žmonės, kurie nemano šeimynas turėti, gali gyventi ir be šliubo, arba žmonės, kurie labai gerai pažįsta viens kitą ir žino, kad vienas ar kitas teisingai pasielgs, nežiūrint, kad jų meilė ir užgestų kada nors.

Kada žmogus myli tikrai kokią ypata, jis nepaiso jokių šliubų. Jokis šliubas negali jo meilės sunaikinti. Jam dar smagiau, kada jis jaučiasi artimais ryšiais surištas su mylima ypata, šliubo bijosi tiktai tie, kurie gyvena ne iš meilės, bet del savo lytiško jausmo patenkinimo ar kito kokio išrokavimo. Tokiems žmonėms šliubas kenkia, nes jie tik ir laukia progos, kad pamatę kitą labiau sau patinkamą ypata, galėtų šitą pamest, o eit pas aną. O šliubas tokiame atsitikime juos, žinoma, varžo, nes gauti persiskyrimą, reikia tam tikrų priežasčių ir tas ima pusėtinai daug laiko.

Šios šalies šliubo įstatymai yra netikę, netobuli, nes jie varžo vedusius ir sunku yra persiskirt. Šliubas turi būt galėj tik tol, kol vienas kitą myli, bet kada meilės nėra, šliubas turi būt panaikintas. Panaikinant šliubą, kūdikiam, jei tokie randasi, turi būt užtikrintas užlaikymas, jei ne iš valstybės, tai iš abiejų tėvų pusės.

Taigi, šliubas nėra tokis baisus dalykas, kaip jūs norite įkalbėti, ir kolkas, jis yra reikalingas.

Kada visi kūdikiai bus užlaikomi valstybės lėšomis, ir kada žmonija pakils ant augštesnio išsivystymo laipsnio, kada žmonės išmoks gerbti vienas kitą, neišnaudoti ir niekinti, tada bus galima šliubą panaikinti, nes žmogaus žodis tada reikš daugiau, negu šliubas.

Komunistiniame surėdyme žiedno žmogaus būvis bus aprūpintas, todėl jis sueis į šeimynišką gyvenimą ne del kokio materialio išrokavimo, bet iš tikros meilės, kas dabar labai, labai retai atsitinka. Apie 90 nuoš. žmonių dabar apsiveda ne iš meilės, bet delei kokio nors materialio išrokavimo, arba laikino gražumo užžavėti. Kadangi gražumas labai greitai nyksta, tai nyksta ir ta jų meilė ant gražumo paremta. Tokiems, žinoma, šliubas kenkia, nes pamatęs gražesnę, tokis vyras norėtų bėgt pas ją, šliubas jį varžo. Apsivedusiam delei kokio nors turto, šliubas taipgi kenkia, kadangi turtą išėikvojęs, jis norėtų eit pas kitą, kur turtą turi, bet šliubas jį varžo.

Apsivedusiems iš tikros meilės, kurie myli ne vien kūną, bet ir sielą savo mylimųjų, kurie myli viens kito būdą, papročius, mintis, pažiūras. Kurie myli viens kitą ne kaipo vyras moterį, bet sykiu myli visą esybę, prisiriša viens prie kito, kaipo artimiausi gyvenimo draugai, kurių yra vienodas gyvenimo tikslas, vienodi siekiai. Kurie yra pasiryžę eit kad ir sunkiausio gyvenimo keliu, bendrai nešdami visus gyvenimo smūgius, bendrai pergyvendami visas laimės ar nelaimės, viens kitą šelpdami ir ramindami sunkiose gyvenimo valandose, tokiems šliubas nekenkia, bet jis jiems ir nereikalingas, nes juos riša tikroji meilė, o tikroji meilė dažniausia būna pastovi.

Geistina, kad ir kiti "M. B." skaitytojai išreikštų savo mintis tuo klausimu.

Skelbimas .

Pas vieną farmerį ant tvoros kabo sekantis skelbimas:

"Čia neseniai tapo suorganizuota moderniška skalbykla. Patarnaujame visiems sąžiningai! Kam jūs žudote savo moteris? Paveskit mums tą purviną darbą!"

Pažastaitė.

APŽVALGA

KOVA VEIK LAIMĖTA

Šios šalies sufragistės turi didelį džiaugsmą, nes jų kova už lygias balsavimo teises su vyrais, jau kaip ir laimėta. Tennessee valstijos abudu butai didžiuma balsų balsavo už 19-tą priedą prie S. V. konstitucijos, suteikiantį visom S. V. moterim (piliētēm) balsavimo teises.

Tennessee valstija yra trisdešimt šešta valstija, užtvirtinusi S. V. senato ir kongreso priimtąjį įstatymą, suteikiantį moterims balsavimo teises, nes 36-šių valstijų užtvirtinimo buvo reikalinga, kad tas įstatymas įeitų į galę.

Nors Tennessee valst. abu butai didžiuma balsų ir perleido tą įstatymą, vienok ta didžiuma kongrese buvo labai maža, už 50 balsų prieš 46. Senate perėjo: už 25, prieš 4, balsai.

Taigi, abiejų butų mažuma, kuri buvo priešinga suteikimui moterims balsavimo teisių, bando tą balsavimą atšaukti.

Jie jieško visokių kabliukų, legališkumų, kad kaip nors atšaukus tą įstatymą, taip kad tas klausimas liko paduotas neteismo nuosprendžiui. **Žadama eiti** į augščiausio teismo. Priešininkai to įstatymo tvirtina, kad Tennessee valstijos legislatura neturėjus teisės užtvirtinti tą įstatymą.

Abelnai imant, pietinės valstijos labai priešingos suteikimui moterims balsavimo teisių, mat ten yra gana daug juodukų, kurie seniau buvo vergais tenykščių ponų kapitaalistų, o dabar nors paliuosuoti, bet balsavimo teisių nei vyrai juodukai neturi. Juodukai labai yra ten niekinami ir persekiojami. Suteikus moterims balsavimo teises, ponai būtų priversti leisti ir juodu-

kēm balsuoti, nes tame įstatyme nepasakyta, kokios moterys gali balsuoti, pasakyta, kad abelnai nebūtų daromi skirtumai tarpe lyčių balsavimo klausime, todėl tie pietinių valstijų ponai deda visas pastangas, kad tas įstatymas nepereitų ir juodukės negalėtų balsuoti.

• Jiems tas baisu, kad jų vergai juodukai ar juodukės balsuos.

Kada moters balsuos, jie bus priversti ir vyram juodukam leisti balsuoti, o to jie labiausiai bijosi. Už tai ir jieško visokių priekabių, kad legislaturas balsavimo paskemes pakeisti.

Tai jų kovai prieš moterų teises padeda jiems ir tulos moterys, taip vadinašmos anti-sufragistės, kurios visą laiką kovojo su sufragistēm prieš suteikimą moterims balsavimo teisių.

Taigi, ant kiek sufragistės džiaugiasi, gavusios balsavimo teises, ant tiek anti-sufragistės kraštutinės atžagareivės, pyksta, kad jų kova liko pralaimėta, nors jos tikisi dar tą įstatymą panaikint.

Kova už balsavimo teises moterims prasidėjo Suv. Valstijose jau 1840 metais, kada moterims neleido dalyvaut konferencijoj, kur buvo svarstoma apie vergų (juodukų) paliuosavimą. Organizuota kova prasidėjo 1848 metais nuo "Moterų Teisių" konvencijos, įvykusios Seneca Falls, N. Y., sušauktos tuomlaikinio moterų judėjimo vadovių Lucretia Matt ir Elizabeth Cady.

Nuo to suvažiavimo prasidėjo sufragisčių organizuota kova, kuri tęsėsi 70 metų ir pasibaigė moterų laimėjimu.

Moterų partija išleido 150 tūkstančių, bekovodama už balsavimo teises. Vien tik

Tennessee valst. legislatoros užkariavimui išleista 80 tūkstančių dol.

Jei moterų teisių priešinkai negalės balsavimo pasekmių permainingt, tai sekančio prezidento rinkimuose galės dalyvauti apie 26,883,566 moterys. Aprokuojama, kad apie 10,000,000 dalyvaus. Na, tai demokratai ir republikonai stengiasi kuodaugiausiai moterų patraukti savo pusėn. Nėra abejonės, kad didžiūma moterų balsuos už tas kapitalistiškas partijas, nes didžiūma Amerikos moterų darbininkių labai dar žemai stovi susipratime.

VAIKUČIŲ TOLIMA KELIONĖ.

Šiomis dienomis atkeliavo į šią šalį apie 800 Rusijos vaikučių.

Tie kūdikiai karės laiku likosi atskirti nuo savo tėvų Petrograde ir išvežti į kaimus, nes Petrogradui grėsė badas ir reakcionierių užpuodinėjimai, todėl, kad apsaugojus tuos kūdikius, išvežė juos į gilumą Rusijos, kur buvo daugiau maisto ir pavojus ne taip grėsė, bet vėliau tie kūdikiai liko baltagvardiečių visai atkirsti nuo tėvų bei Tarybų Rusijos, ir turėjo trauktis vis toliau ir labiau į Sibirą, kur jie kentė badą ir šaltį per ilgą laiką. Baltagvardiečiai jais nesirūpino. Kolčakas neturėjo laiko nei noro užsiimt kūdikių penėjimu ar prižiūrėjimu, tokiu būdu tie kūdikiai kentė didžiausį skurdą ir tik, pasidėkavojant tenyškėių gyventojų, pasigailėjimui išliko dalis jų gyvais. Galų-gale Raudonasai Kryžius paėmė juos savo globon ir ilgą laiką laikė juos Vladivostoke po savo priežiūra. Norėta pasiųsti juos atgal į Petrogradą, bet delei Rusijos gelžkelių suirimo, žemės keliais nebuvo galima juos pasiųsti, todėl Raud. Kryžius sumanė pasiųsti juos laivu aplinkui pasaulį per abu vandenynu.

Tokiu būdu tie kūdikiai, tikri karo kankiniai, atkeliavo čia iš Vladivostoko, o iš čia veža juos į Petrogradą pas jų susirū-

pinusius ir išsiilgusius jų tėvus. Koks bus džiaugsmas tų tėvų, kada jie pamatys taip ilgai nematytus savo kūdikius.

San Francisco, Cal., rusai pasitiko tuos kūdikius labai iškilmingai, suteikė jiems įvairių gardumynų ir žaislų. New Yorke rusai taipgi rengia jiems, tiems laisvosios šalies piliečiams, širdingą pasitikimą ir pasveikinimą.

Tie vaikučiai susideda iš įvairių klesų darbininkų, turčių ir vidutinės klesos žmonių. Dabar likimas sulygino juos visus, o Sovietų valdžia padarys iš jų gerus Tarybų Rusijos piliečius ir kovotojus, nes ten visi kūdikiai turi lygias teises, visi lygiai aprūpinami, penimi, mokinami ir lavinami.

Tai jaunoji karta laisvosios darbininkškosios šalies piliečių arba žiedai pasaulio darbininkškos respublikos.

VOKIETIJOS KOMUNISČIŲ REZOLIUCIJA.

Prisirengimui į moterų socialisčių tarptautinį suvažiavimą, moterų komunistų (Spartako Lygos), Berlyne įvykusioje konferencijoje išnešta sekanti rezoliucija:

“Vokietijos nuotikiai parodė, kad sulyginimas moterų teisių su vyrų teisėmis, negali būti, kaipo galutinas moterų pasiliuosavimas iš po dabartinės vergijos. Tautinė Taryba su savo apgavingais prižadais, su savo komisija suformavimui konstitucijos, ir kitais įstatymais, aiškiai parodė, kad politinė lygybė egzistuoja tik varde, kad ekonominės nepriklausomybės kaip vyrui, taip ir moteriai, prie dabartinio surėdymo nėra ir negali būti. Politinė lygybė nors ji ir geriausia būtų, negali prašalinti priešastis klasių nesutikimų; negali prašalinti antagonizmo tarpe išnaudotojų ir išnaudojamųjų, negali atimti nuo valdančios klasios ekonominę, politinę ir protinę dvasinę spėką.

“Geriausios balsavimo teisės, kurios

dabar viešpatauja kapitalistinėse šalyse, negali būti ginklu nuvertimui dabartinės sistemos. Ji, balsavimo teisė, tarnauja vien tik kaip būdas pasekmingesnei agitacijai, kėlimui aikštėn viešpataujančios klasios reikšmę. Ji yra kaip įmonė, kuri daleidžia griebtis kitokių kovos ginklų.

Tik komunizmas galutinai paliuosuos kaip vyrą, taip ir moterį iš dabartinės spaudos, kuris panaikina klasų viešpatavimą, ir aprūpins kiekvieną darbininką ir darbininkę pilnomis ir ekonominėmis teisėmis. Tik Komunizmas panaikins alginę vergiją, ir sutvers sąlygas, kuriose kaip moterims, taip ir vyrams bus proga eiti prie augštesnio išsitobulinimo. Tik Komunizmas sutvers aplinkybes, kuriose moteris, kaip moteris, kaip motina bus neprigulminga nuo vyro ir nebūs namų vergė. Proletarės moterys, pasirengusios į kovą ir kovoja už Komunizmą vien masinėje neatlaidžiojoje kovoj proletarų su kapitalu, bet ne parlamentarizme, ne "demokratijoje". Pirmutiniai kovos žingsniai, turi būti užgrobimas politinės galės ir įsteigimas proletariato diktatūros, pavydale darbininkų tarybų, kurios toliau tęsia kovą prieš buržuazijos pasipriešinimą, ir pakeičia kapitalizmą į Komunizmo sistemą.

"Šitas Vokietijos Komunistų Partijos moterų susirinkimas, siunčia pasveikinimą vyrams ir moterims, kurie vienijasi po Trečio Internacionalo vėliava ir kovoja už Komunizmą. Mes išreiškiam širdingiausiai užuojautą Rusijos darbininkams, kurie po vadovystę bolševikų didvyriškai neša pirmyn liuosybės vėliavą, ir yra pavyzdžiu viso pasaulio proletariatui. Rusijos proletariatas parodo, kad jų užduotis yra sykiu mūsų užduotis. Tarptautinis kapitalas, tik gali būti sutriuškintas Raudonojo darbininkų Internacionalo.

(Iš "The Socialist". — N-kas).
("Rankpelnis")

Vokietijos moterys komunistės taipgi pripažįsta, kad balsavimu negalima pakeist visuomenės surėdymo. Balsavimu galima tiktai iškovot laikinas reformas ir paskleist darbininkiškas idejas, bet galutiną perversmą atsiekt negalima. Paskutinieji nuotikiai aiškiai parodė, kad darbininkai balsavimu negali pakeisti visuomeninio surėdymo. Štai, socialistai buvo išrinkę 5 savo atstovus į New Yorko legislaturą, ir nors tie pseudo-socialistai nėra tikri darbininkų atstovai, bet jie vistiek nepatiko ponams kapitalistams ir jie išmetė juos lauk iš legislatturos.

Jokie protestai, nei žmonių balsuotojų, (kurie juos rinko) noras nieko negelbėjo. Kapitalistai turi visą galę savo rankose ir jie daro, kas jiems patinka. Jokie įstatymai nieko nereiškia, nes jie moka apeit visus įstatymus.

Dabar socialistų Partija žada tuos pačius atstovus išnaujo statyt į kandidatus ir tikisi, kad jie bus išrinkti, bet kapitalistai sako, kad jie neįsileis jų, jei jie ir bus išrinkti. Mat, kapitalistai nesiskaito su žmonių noru, bet daro taip, kaip jiems geriau, o darbininkai, neturėdami politinės galės, nieko negali jiems padaryti. Galutiną perversmą darbininkai gali padaryt tiktai paėmę visą galę į savo rankas.

Šioj šalyj darbininkai balsavimu nieko negali atsiekt, nes jų partija, kuri jų reikalus gina, delei reakcijos siautimo, kandidatų statyt viešai negali, todėl darbininkai negali nei savo atstovų išrinkti.

Balsuodami už kapitalistų ar social-isdavikų kandidatus, darbininkai balsuotų už savo klesos priešus, todėl geriausia yra šiuomi laiku čionai susilaukyt nuo balsavimo.

Iš Moterų Judėjimo.

Vokietijos reichstagan (parlamentan) išrinkta tik du komunistai. Vienas jų yra draugė Klara Zetkin.

Tai yra viena iš garbingiausių veikusių Vokietijos darbininkų judėjime. Žuvus Liebkechtui ir Rožei Luxemburg, žuvus K. Eisneriui, mirus Meringui, tik ji viena bepaliko iš senųjų veteranų. Ir ji prisidėjo ne prie šeidamaniečių, ne prie neprigulmiečių, bet prie "Spartako" partijos.

Nuo pat karės pradžios Klara Zetkina stovėjo kairiojo sparno eilėse. Ji tuomet buvo redaktorė "Gleichheit" (Lygybė), moterų socialisčių organo. Tas laikraštis visuomet vedė griežtą kovą su socialpatriotais. Vėliau ji užgriebė socialpatriotinė organizacija ir draugė Zetkina turėjo pasitraukti iš savo vietos. Bet kovoti ji nesiliovė kovojusi.

Nors nuo senų laikų ją rišo draugiškumo ryšiai su Karolium Kautskiu, bet ji pertraukė su juo visus idejinius ryšius ir pradėjo su juo griežtą principinę kovą.

18 d. liepos Vokietijos reichstage ji pasakė savo pirmutinę prakalbą Tarpe tų šaltų reichstago sienų, tarpe tų buržuazijos atstovų ji jautėsi neramiai, bet ji žinojo, kad jos balso klauso milijonai vokiečių darbininkų.

Ji sakė, jog ateis laikas, kuomet Vokietija susijungs proletarinio solidarumo ryšiais su Sovietų Rusija; ji tvirtino, kad Vokietijoje dar įsikurs proletarinė valdžia; buržuazija busiant nuginkluota; dvarponių žemė atiduota biednuomenės bendron nuosavybėn.

Buržujai atstovai juokėsi, klausydami jos prakalbos.

Hm.. Juokėsi kaizeris ir iš Liebkechto, bet jisai nesijuokė tuomet, kuomet atėjo revoliucijos valanda...

Troy miestas, New Yorko valstijoje, pagarsėjęs tuo, jog ten yra didžiausias dirbtuvės, kuriose išdirbama kalnierių ir marškiniai. Kompanijos, kaip Earl and Wilson, Cluett and Peabody ir kitos plačiai žinomos visose Amerikose. Neseniai spaudoje buvo pranešta, kokius milžiniškus pelnus turi viršui paminėtos kompanijos. Tų kompanijų šėrininkai tikrai apsikrovę auksu. Valdžia buvo bepradėjusi tyrinėti ar tik Troy kapitalistai neperdaug plėšia gerbiamają publiką, bet, žinoma, iš tų tyrinėjimų nieko neišėjo.

Troy kalnierių ir marškininų dirba tūkstančiai merginų ir moterų. Didelę jų daugumą nepriguli prie unijų ir gauna nuo 12 iki 20 dolerių, gi darbo savaitę tęsiasi 50 valandų.

Pasikalbėjime su New Yorko "Time-s'o" korespondentu tulos kompanijos pirmininkas gyrėsi, jog Troy miestelis yra grynai amerikoniškas, jog čia apie streikus nieks nieko ir kalbėti nenori, jog amerikoniškos merginos dirba puikiai, nes gauna kas savaitę taip vadinamus "bonus'us" (dovanas). Prie unijų tepriklausomai, girdi, tik dalis svetimtaučiu, o amerikoniškos merginos apie unijas ir užsiminti nenori.

Jeigu Troy dirbtuvių moterys ir merginos šiuo metu nenori organizuoties, tai vėliau ar anksčiau jas privers prie to paties gyvenimo. Nusibos ir joms graužti amerikonišką plutą. Pamatys ir jos, kad Troy kapitalistai, sykiu su visos New Yorko valstijos kapitalistais, kontroliuoja Albany legislaturą, kuri yra viena atžagareiviškiausių visose Amerikose. Kapitalistai nuostato šalies politiką, auklėja militarizmą, veda šalį prie naujų karių.

Jos pamatys, kad nėra reikalo dėkavot už tai kapitalistams, o yra didelis reikalas kovoti su jais. Kapitalistai visuomet stengiasi supjudyti ateivius darbininkus su amerikoniškais, perstatydami ateivius blogais, o

amerikonus gerais. Tai jų pasakai daugelis dar ir tiki.

Troy merginos ir moteris, lygiai amerikoneš, lygiai ateivės, turi organizuoties, turi stoti gintų savo klesos reikalus, turi pradėti kovą su savo išnaudotojais.

Amerikoje gyvuoja taip vadinamoji "Izabellės Dukterų" draugija. Tai yra klerikalų-katalikų draugija, kurią globoja vyskupai ir turčiai katalikai.

Izabellės Dukterų draugija rūpinasi katalikių merginų likimu. Ji steigia jom namus, prieglaudas, knygynus ir rūpinasi, kad katalikės merginos neišsprūstų iš kle-

rikalų globos, kad jos neužsikrėstų socializmo idejom.

Neseniai Spokane mieste (Washingtono valstijoje) minėtoji draugija įsteigė merginoms namą, kuris lėšavo \$15.000.

Klerikalai turi pinigų. Kapitalistai juos irgi šelpia. Štai kodėl jiems daug lengviau varyti jų agitacija, negu susipratusioms darbininkėms, kurios rūpinasi apšviesti merginas, padaryt iš jų kovotojas.

Su klerikalizmo pavojum reikia vesti neatlaidi kova. Klerikalizmas visuomet remia kapitalizmą, o kapitalizmas veda prie karių ir vergijos.

Dėdelė.

ANT TILTO

Vakaras buvo netoli, saulutė it žaidama slapstėsi už kalnų ir medžių viršūnių, nutiesdama ilgus šešėlius ant žaliuojančios pievos.

Toli pievoje prie vingiuojančios upės margavo didelė kaimynė galvijų. Tai buvo miesto karvės.

Jau saulutės nebuvo matyt, kaip mes prisiartinome prie upės.

Kaimine palengvėlia artinosi miesto linkui, kaip tik užmatomu tolumui, nusitiesusi per žaliuojančią pievą it pamėgdžiodama sriovenančiai upei. Raiti piemens, jodami iš šalių, gaudė jaunus veršius, kurie blaškėsi į šalis it norėdami palikti pievoje.

Prisiartinus arčiau miesto, skerdžius užtrimitavo ant ragelio, pranešdamas mies to gyventojams, kad priimtų savo karves. Mes su drauge stovėjome ant tilto, žiurdamos į puškuojantį vandenį sukantis į juodus sukurius, kurie staigiai nyko iš mus akių. Mano draugė ilgai žiūrėjo į banguojančią upę, paskui palengva prisiartinusi prie manęs tyliai prabilo: "Kaip man malonus tas kalnas, ką mudvi gėles rinko-

me, tik pauostik koks skanus kvapsnis, kokį gaivinanti teikia aromata." Aš žvilgtelėjau į jos akis, kurios liepsnojo pilnos džiaugsmo ir meiliško patraukimo. Aš dar kartą pažvelgiau į vandenį ir prabilau: "Na, einame, jau laikas vakarieniauti ir šiandien spektaklis pagerbimui žuvusių už laisvę."

Taip, šiandien "pagerbimo spektaklis," aš jau ir bilietus turiu, "giliai atsiduso ir užsimastė ant valandėlės", bet da truputį palaukime.

"Štai šitomis gėlėmis, ką šiandien surinkau ant to žaliuojančio kalno, išpuošiu savo kambarį. Rytoj mano gimimo diena ir su Volode sutartuvės. O! kaip aš jį myliu, koks jis geras. Ar tu pažinai jo brolių, kuris žuvo gruodžio mušiuose?"

Olėsės akis apsiopylė ašarom, pažvelgus į mane ji užtraukė:

"Neverkim ant kapo mielųjų draugų. Aš nejučiom pasisukau, pritardama jai ir pradėjova eiti.

Kaimine jau seniai išnyko iš mus akių. Miestas skendo vakaro klaikioj tylumoj,

tik retkarčiais ratų traškėjimas sukeldavo virpantį aidą atsimušus į vandenį. Kitoj pusėj tilto buvo matytis trys šešėliai, kurie praslinko pro apšviečiančią liktarną. Arčiau prisiartinus mes pastebėjome, kad tai trys jauni vaikinai su šautuvais ant pečių. Tai buvo naktinė patrulė, kuri saugojo miestą nuo baltagvardiečių sukilimo. Vienas iš burio prisiartino, pratardamas: "gerą vakarą" į mano draugę, "gerą" atsakė jina, perstatydama man savo mylimą Volodę. Prisiartino ir kiti du. Mes juos apkaišėme gėlėm ir pasukome atgal per tiltą visi drauge. Prasadėjo kalbos apie vietos padėtį, apie avanturistus, kontr-revoliucionierius ir t. t. Mes ilgai kalbėjomės apie pereinanąjį momentą iš kapitalizmo į komunizmą. Tai yra laikiną formą mus valdžios.

Mano draugė Sonė, žvilgtelėjo į mane ir pasisuko su Volode į šalį. Staiga pasigirdo "trevogos" šuviai ir paskui pasekė virpantis mašininių kanuolių treškėjimas. Vaikinai su visa energija leidosi ant šuvių balso. Visose miesto dalyse prasidėjo staugimas signalinių švilpukų, šaukiant darbininkus prie ginklo dėl apginimo revoliucinės valdžios nuo kontr-revoliucionierių.

Miestas paskendo traškančių šuvių ir kaukiančių fabriku švilpukų virpančiame aide, it skęstantis laivas jurių gelmėse, blaškantis bangų į visas puses.

Mudvi su drauge nusiskubinome namo, bet jau gatvės buvo užsikimšę ginkluotų žmonių buriais ir nebuvo galima tiesiog praeiti. Kulipkos burzgė gatvėse, jieškodamos aukos ir kiuksėjo atsimušdamos į mūrinių namų sienas. Mesėjome toli užuolanka iki pasiekėme drg. Sonės kambarį. Jau horizontas į rytus darėsi baltesniu, apreikšdamas greitai busiančią dieną.

Šuviai da vis dauginosi, bet jau toliau į užmiestį ir tik apie 10 val. ryte apsistavo. Tai buvo 14 d. birželio, 1918.

Mudvi parėjusios namo, atradome tik

moteris ir vaikučius, vyrai buvo išbėgę į savo dirbtuves, iš kurių pasidarė mušių vietas. Mes baisiai nerimavome iš gaileščio žuvančių draugų ir baimės, kad kontr-revoliucionieriai nepaimtų viršų.

Miesto likimo nežinojome iki 10 val. ryto, kol praeinanti patrulė nepranešė, kad sabotažnikai tapo pergalėti, dalis suminta, o kiti išsiblaškė, pasislėpė.

Mudvi su Sone gražiai išpuošėme jos kambarį. Bet jina šiandien kitaip išrodė. Jos meilei žibančios akutės buvo nuliudusios ir labai neramios. Mes tarp savęs beveik nekalbėjome. Jina stovėjo prie lango, tēmydama į praeivius ir nuolatos klausinėjo kiek žuvo pereitą naktį ir kas iš pažįstamų. Apie 2 val. po pietų vienas iš trijų buvusių su mumis ant tilto praeitą naktį ėjo pro mus namą su bureliu kitų ginkluotų vyrų. Mudvi išbėgome ant gatvės, da galiuką reikėjo pasivyti, nes jau buvo praeję, ir užklausėme: "Regis mes tamstą matėme vakar vakare ant tilto drauge su Volode B?. Jisai apsistavo, valandėlę patylėjęs, giliai atsiduso pratardamas: "Volode ir kitas draugas žuvo šianakt auka sabotažnikų".

Ašaros pasirodė jo akyse, bet žibėjo pilnos keršto. Jis pasisuko ir nusiskubino paskui burelį draugų.

Sone nuleido galvą. Netardama nei žodžio palengvėlio slinko atgal į kambarį. Aš paėmiau ją už pečių ir pasekiau paskui ją. Jina norėjo ką tai tarti, bet gailestis neleido kalbėti, surakindamas lupas, kuriuos vakar taip gražiai šypsojosi.

Jina ilgai blaškėsi po kambarį, karčiai verkdamas. Paskui paėmus apkaišė vakar žaliuojančiam kalne surinktoms gėlėms žuvusio Volodės paveikslą. Paskui pažvelgė į mane pratardamas: "Volode žuvo auka buržujų, norinčių atgal pavergti mums. Bet jo siela amžinai gyvens manyje. Ta ideja, už kurią jisai žuvo, bus kelrodžiu

vedančiu į kovą mane.

Drauge Olese, mes turime jiem atkeršyti. Mes turime sabotazninkam nusukti sprandą. Mes einam šiandien užsirašyti partarnautojom prie fronto, o rytoj važiuojame. Mes kovosime, kol nežusime. Mus obalsis Laisvė, jei ne, tai mirtis." Jos akis užliepsnojo kerštų. Jos maloni šypsa pasidarė žiauri, pilna pagiežos.

Sulaukę rytojaus, mes nuo septynių laukėme ant stoties kariško asalono, kurisai buvo ruošiamas ant užpakalinių bėgių. Neilgai trukus viskas buvo gatava, padavus trečią skambutį, traukinys sujudo pirmyn. Vagonai buvo pilni prisikimšę jaunų vyrų su šautuvais, jie dainavo įvairias revoliucines dainas. Jie visi buvo linksmi ir ramūs.

Už penkių valandų pasiekėme paskirtą vietą. Tai buvo dešimts viorstų nuo mušių vietos. Mes pristojome prie priėmimo sužeistų, o paskui perėjome prie pirmutinio perišamojo punkto. Mes daug praleidome valandų po sprogstančiom granatom. Mes daug syk buvo me apsupti, bet pavyko prasilaužti. Audra apie mus siautė, mus draugų žuvo labai daug. Labiausia mes bijodavome pakliuti gyviems į nelaisvę baltajai armijai.

Vieną rytą anksti, draugė Sonė su broniruotu traukiniu, kuris ėjo atakon ant priešo, išvažiavo teikti pagelbą sužeistiem. Baltagvardiečiai apsupo, išardė tiltą ir pasitraukimas jau buvo negalimas. Drg. Sonė su kitais pakliuvo į nelaisvę baltiešiem. Kiek vėliau teko sužinoti, tą pačią dieną išrengė ją nuoga, besityčiuodami sudraskė durtuvais.

Nėra Volodės, žuvo draugė Sonė. Bet ta ideja, kurią jie gynė, gyva ir triumfuoją šiandien po visą Sibirą.

Tie žiedai, kuriuos Sonė surinko žaliuojančiam kalne, puošė kapus laisvės

karžygių, teikdami malonų kvapą del dirbančių minių.

Sibiriačka.

KO LIŪDI, MATUŠE?

Ko liūdi, matušė, vargdienne senoji?
Kodel tu taip griaudžiai dabar ašaroji?
Ar kad tavo brangios svajonės pražuvo;
Kad tavo sūnelis karės lauke žuvo!
Neverk, matušė, raminkis mieloji,
Neliek ašarėlių, senute žiloji!
Bet eik, sakyk tu savo dukrelėm,
Kad ir jos neliktų tokiom pat bedalėm.
Kad jos neauklėtų tamsybėj sūnelių,
Kad jos juos apšviestų iš jaunų dienelių!
Kad jos juos mokintų suprasti liuosybę
Ir meilės, brolybės tikrąją teisybę!
Kad jų sūneliai nebūt' vergais ponų,
Ir kad jie supratų niekšystes tironų;
Kad jiejai žinotų, kam karės naudingos,
Kad jos darbininkams didžiai pražūtingos!
Jeigu taip, matušė dukrelėm kalbėsi,
Tad jas nuo likimo liūdno išgelbėsi.
Ir tavo likimas nepatiks tad jųjų;
Nes jų brangūs sūnūs liks laime savųjų!
Nes jųjų sūneliai, vietoje skerdynių,
Vietoje brolis brolio kraujuose maudynių,
Jie sutvers draugiją meilės ir brolybės
Ir kuonoaugščiausios laisvės bei teisybės.
Tad tavo dukrelėms nereikės raudoti;
Nepaliaus tad jos tau užtai dėkavoti.
Atmins jos tad tave per amžių amželių:
Atminčia garbinga puoš tavo kapelį!

Artoriksas.

Šeimyninkių Skyrius

OBUOLIŲ SVIESTAS SU OBUOLIŲ GIRA (CIDER).

Nors dabar obuolių sviestas ir nėra šioje šalyje taip plačiai vartojamas, kaip seniau kad buvo, tačiau jis tebėra gerai žinomas. Nėra geresnio būdo suvartoti obuolius ir sveikas dalis sugedusių obuolių, kaip padaryti iš jų sviestą.

Nors iš visokių obuolių galima padaryti gerą sviestą, bet geriausiai pasiseka, jei geros rūšies obuoliai yra vartojami ir jei jie gerai verda. Vasariniai obuoliai tinka gerą sviestą daryti. Kietųjų obuolių sviestas netaip gerai nusiseka, jeigu jie nėra perkošti per dratinį sietelį. Tokios rūšies obuolius reikia suvartoti darymui obuolių sriubos ir perkošti prieš sumaišant su gira (cider). Kartais saldžius obuolius maišo su ruskščiais, dedant trečdalį saldžiųjų ir du trečdaliu ruskščijų. Perdaug prinokę obuoliai negeistini, ir jeigu juos prisieitų vartoti, reikia truputį uksuso įpilti. Tiek uksuso pilti, kiek skonis reikalauja. Tik tai švieži saldi gira arba sterelizuota turi but vartojama. Tol reikia virinti, kol pusė belieka. Jeigu virinta gira (cider) yra karšta supilta į blėkines ar bonkas ją galima ir vėliau sunaudoti darymui sviesto.

Nuluptus ir supjaustytus obuolius reikia išvirinti sykiu su gira, kad padarius obuolių sviestą vienu sykiu, arba pirmiau galima padaryti obuolių sriubą, kurią paskui išverdi sykiu su gira. Su kietais obuoliais pastarasis budas partartinas. Reikia tol virti kol gira ir obuoliai nebesiskyria, o tuomet atšalęs sviestas bus tirštas, kaip ir gera obuolių sriuba. Tirštumą galima nutaikyti po truputį jo atšaldant.

Dažniausiai ima lygias dalis obuolių ir giros, kad padarius sviestą kaip reikiant.

Kitu žodžiu, penkis (5) galionus saldžios giros reikia nuvirinti, kol lieka pustrėčio (2½) galionų, o potam penkis galionus nuluptų ir supjaustytų obuolių reikia pridėti prie giros ir virinti.

Kad padarius gerą sviestą, svarbu yra ilgai ir pamažu virinti (nuo 4 iki 6 valandų) ir dažnai maišyti.

Jeigu cukrus vartojamas, reikia jį pridėti kada baigia virti. Koks svaras ant kiekvieno galiono gerai yra, bet galima dėti daugiau ar mažiau, (arba visai nedėti) kaip kam tinka.

Obuolių sviestas yra paskanintas, dedant po pusę šaukštuko malto cinamono, gvazdikų (cloves) ir kvepiančiųjų pipirų allspice). Šituos visus reikia sudėti ir sumaišyti, kada jau užbaigia virti.

Kol dar karštas, obuolių sviestą reikia supilti į išvirintas bonkas, stiklines, ir kitus panašius indus su gerais dangteliais. Tą padarius, reikia dar sekančiai virinti. Gerai užvožtas dangteliais, sudėti pilnas bonkas į indą turint užtektinai gilumo jas apsemti, įpilti vandens, uždengti ir uždėti ant ugnies. Pradėti skaityti laiką nuo tada, kada garas pasirodo, ir po 5 minučių ant kiekvienos kvortos, 10 minučių ant kiekvieno pus-galiono, ir 15 minučių ant kiekvieno galiono, išimti bonkas ir padėti atvėsti; paskui padėti saugioje vietoje, kol reikės vartoti. Nereikia nuimti dangtelio, kol reikia vartoti. Jeigu dangteliai neužsivožia gerai, reikia prieš virinant įdėti dangteliuose vaškuotos popieros. Tas virinimas yra dėlto, kad apsaugoti nuo pelėsių ir gedimo obuolių sviesto, ir užima vietą vaško, kuris dabar yra brangus. Visi vaisių sviestai turi būti panašiai sterilizuojami, bet jeigu to negalima daryti, tada reikia karštu

vašku (paraffin) užpilti, ir tuomi jie bus apsaugoti nuo gedimo.

OBUOLIŲ SVIESTAS SU UOGŲ SKYSTIMU.

Jeigu geistina turėti uogų skonio, galima pridėti jų skystimo. Ant kiekvieno galiono nuluptų ir supjaustytų obuolių išvirtų ir perkoštų, viena puskvortė uogų skystimo, vienas svaras rudojo cukraus, ir ketvirta dalis šaukščiuko druskos turi būti įmaišyta. Virinti reikia išlengvo, ir per dvi valandi dažnai maišyti arba kol nepasidarys tirštas, tada įmaišyti vieną šaukščiuką cinamono, ir kol karštas supilti į bonkas. Paskui virint bonkas taip kaip buvo daroma su obuolių sviestu.

Vaiku Skyrius

Kova Vergų su Pavergėjais.

Atsitiko taip, kad vieni žmonės per savo neišmaningumą patapo vergain kitų. Pavergėjai gyveno visko pertekliuj; kuomet vergai gyveno badmiriavime.

—Ne, taip neturi būt! Sulyg tikros teisybės visiems lygiai turi prigulėt gamtos gerybės, kas tai pasakė.

Vergai išgirdo; ėmė protaut ir delei pasekmingesnės kovos — del jiems prigulėtinčio labo, spietės į vienybę.

Santikiai vergų su pavergėjais blogėjo Kova darėsi stipresne, didesne. Vergai kovojo su vergais. Susipratę vergai kovojo del savo labo. Tamsūnai — del pavergėjų.

—Kaip kvaila, nedora ir biauru kautis vergui su vergu; kada tuom pačiu tarpu pavergėjas juodu abudu begėdiškai išnaudoja. — Kilo mintis tarp nesusipratusių vergų. Minios, kurios buvo apjakime, pradėjo susiprasti ir gėditis savo neišmin-

tingo elgimosi su savo bendrais-vergais.

Vieną gražią dieną, — kuri istorijoje užrašyta gražiausiom raidėm, — tarp vergų įvyko taika — amžina taika. Vergai laimėjo pasaulį, o pralaimėjo retėžius... Laikui bėgant, vergai patapo žmonėmis pilnoj to žodžio prašmėj. Visko tada jiems užteko ir gyvenimas del jų darėsi malonus ir smagus gyventi. Pavergėjai buvo išnaikinti ant visados.

Ivonėlia.

WILLIAM TELL.

Tarp Vokietijos, Austrijos, Italijos ir Francijos yra maža labai kalnuota šalis vardu Šveicarija. Tulas laikas praeitin, toj šalyj viešpatavo didelis despotas-krautgerys Gessler.

Sakoma, kad vienu kart šitas despotas pastatė augštą stulpą publikos plečiuje ir uždėjęs ant jo savo kepurę, prisakė, kad kiekvienas žmogus, eidamas pro šalį, turi nusilenkt, atiduodant pagarbą jo kepurei. Žmonės, bijanti persekiojimo, pildė Gesslerio prisakymą. Tuom tarpu buvo vienas žmogus, vardu William Tell, ką to prisakymo neikiek nepaisė. Jis nepaisė nei paties despoto, ką tokį kvailą prisakymą davė.

Kada Gessler dagirdo apie tą neprielankų jam žmogų, labai supyko. Jis žinojo, kad vieno žmogaus neprielankumą labai lengvai gali pasekti ir kiti, o tada gali kilti revoliucija ir nutrenkti jį nuo sosto. Todel jisai nusprendė atkeršyt neprielankiam del jo žmogui.

William Tell buvo geras medėjas. Nebuvo visoj šalyj tokio tiesaus jiešma-svaidžio ir vilyčios šovėjo, kaip jis. Todel Gessleris apie tai sužinodamas, sumanė begėdišką keršto pleną. Jis prisakė savo tarnam, kad Tellio mažas sūnus būtų pastaty-

tu publikos pleciuj su uždėtu obuoliu ant viršaus galvos .

—William Tell, — sako Gessleris, — aš girdėjau, jog tu esi tiesus jiešma-svaidis ir vilyčios šovėjas ,todėl už tavo nepildymą mano duoto prisakymo, tau yra vienatinė proga išsigelbėjimui nuo baismės, tai nušovimas vilyčia obuolio nuo tavo sūnaus galvos.

—Tu nori ,idant aš atimčia gyvastį savo vaikui?— atsakė William Tell.

—Nekalbėk atgal, — atsakė Gessleris. — Bet šauk nuo galvos obuolį; atmindamas tą, jeigu tu vilyčia nenušautum nuo savo sūnaus galvos obuolio, tai tada mano kariviai nužudys tavo sūnų čia jau po tavo akių.

Tell mylėjo savo sūnų labiau, negu pats save ir todėl nedrįso daryti tokį bandymą su juomi. Bet mažas jo sūnus jį padaršino.

—Nesibijok, tėte, tarė jis, — aš stovėsiu tiesiog, šauk ir pataikysi.

Tell prisidėjo vilyčią prie peties ir numierkavojęs, paleido šūvį. Vilyčia šmėkstelėjo per orą, pataikė tiesiog į obuolio vidurį ir nusinešė jį su savim. Žmonės, kurie tai matė, suklykė iš džiaugsmo .

Kada Tell grežės eiti iš vietos, išpo jo drabužių išpuolė buvus užkavota antra vilyčia.

—Žmogau!— sušuko Gessleris, — ką tu maniai daryt su tąja užkavota vilyčia?

—Tirone! Šita antra vilyčia būtų pataikius tau į širdį, jeigu pirmoji nebūtų pataikius į obuolį,— atsakė drąsiai Tellis.

Vertė *Ivonėlis*.

Ar žinote, kad pirštai ir rankos didžiausi ligų nešiotojai.

Čiepijimas neprileidžia rauplių.

NAŠLAITE.

Jau saulė leidos,
Tamsa dengė žemę,
Nurimo žolynai
Nuo nakties aptemę.
Tiktai da darželyj,
Tarp rutų žiedų,
Vargšė našlaitėlė
Graudžią dainą gieda:
“Nėra man močiutės,
“Tėvo, nei brolelio,
“Kas man suramintų
“Skaustančią širdelę...
“Kas varge paguostų,
“Tartų man žodelį;
“Širdelė atjaustų
“Mane našlaitėlę!
“Jūs margi lapeliai,
“Gaivūs kvapai žiedo,
“Jūs bent nudžiovinkit
“Ašaras ant veido.
“Vargšė siratėlė,
“Tegul jau užmiršta
“Šio svieto vargelius,—
“Te prie jūs numiršta!”
Žolytės siubavo,
Tamsoj tyla įro,
Čionai, tarpe gėlių,
Jos galva nusviro...

Pušyno Arelis.

JUOKAI.

Nelaimė ant traukinio.

—Ir kur suėjote į pažintį su savo motere?

—Traukinyje.

—Hm... Tenais nelaimingi atsitikimai gana tankūs.

* * *

Jonas: Aš “betinu”, kad tu vakar visai neturėjai gerų laikų!

—Jurgis: “Betykim”; aš turėjau...

—Jonas: Tai kodėl šendie nesergi?

KORESPONDENCIJOS

MILWAUKEE, WIS.

Iš L.M.P.S. 89 Kp. Darbuotės.

Mūsų progresistės nemažai pasidarbovo žiemos sezono, parengdamos įvairių programų. Ir aukuodamos daug mūsų laikraščiams ir Pol. Kalinių Gelb. Fondui.

Užėjus vasaros karščiams, manėme, kad ir veikimas truputį sustos, kaip paprastai draugijose yra. Bet su mūsų progresistėmis kaip tiktai priešingai. 13 d. birželio turėjo mėnesinį susirinkimą. Tarpe svarbesnių tarimų, aukų išaukuota išždo arti \$150.00 darbinikiškiems laikraščiams ir kitokiems fondams. O belaukdamos atvėstant oro, nutarė rengtis prie perstatymo kokio veikalo, kad orui atvėsus būtų prisirengusios. O dabar per vasaros karščius surengė draugišką išvažiavimą į girias.

Išvažiavimas surengta Cracker Jack giriose. Apie 11 val. išryto susirinko beveik visa Milwaukee progresyvė visuomenė. Susirinkę, vieni šnekučiavosi, diskusavo apie bėgančius reikalus, kiti (jaunimas), bežaisdami įvairius žaislus, neįjuto nei kur laikas bėgo. Apie 2 val. progresistės sukvietė visus prie pietų, ką turėjo pagaminusios įvairių užkandžių. Po pietų prasidėjo programėlis. Pirmiausia drg. E. Vitkienė, pradėdama programą, trumpai perbėgo moterų užduotis, šiandieniniam proletariato kovos laike, ir svarbą L. M.P.S., kviesdama visas darbininkes moteris stoti į eiles susipratusių darbininkų. Taipgi kliuvo ir tiems vyrams, kurie neleiddžia savo moterų priklausyti prie L.M.P.S.. Toliau, drg. O. Jonušienė skaitė prelekciją temoj "K. Marksas", nupiešdama jo gyvenimą, ir sutvėrimą pirmo Internacionalo. Užduotį atliko gerai. Po prelek-

cijai p-lė. Svirskiutė padeklemavo keletą puikių deklamacijų. Apie deklematorką jau nebėra reikalo plačiau kalbėti, nes jos stebėtinai gabumas jau plačiai žinomas visiems. Prie užbaigos drg. E. Vitkienė skaitė paskaitą "Darbininkei, motina ir jos užduotis namuose" Šios paskaitos svarbumą jau nereikia nei aiškinti, nes pats antgalvis už save kalba. Prelegentė savo užduotį atliko gana gerai. Programui užsibaigus, vėl prasidėjo visoki žaidimai iki vėlam vakarui.

L.M.P.S. 89 kp. užima pirmą vietą veikime tarpe vietos lietuvių. *Užventiškis.*

HARTOFRD, CONN.

Vietinė L.M.P.S. 18 kuopa buvo pakrikusi ir tapo atgaivinta 2 d. gegužės š. m. Parengė milžinišką balių su pietumis, kas davė kuopai pelno \$50.

Šiuo tarpu priguli 25 narės prie 18 kp. ir energiška veikia ant visuomenės dirvos. Darbuokitės, draugės, ir žengkite pirmyn!

Reikia pastebėti, kad randasi narių, kurios yra silpnos persitikrinimais. Pavyzdžiui, viena p-lė, apleidusi Hartfordą ir nuvykusi į Brooklyną, atsidūrė T.M.S. abaze ir darbuojasi šelpime Lietuvos kariuomenės. Emiau faktą iš "Vienybės Lietuvininkų", kur agituoja už paramą ir pasirašo už sekretorę M. P.

Antra, tai slankioja paskui "nežaliežininkų" kunigužį; mat ji, L—tė, tikisi vis esanti griešna. Šiaip kitos, tai tyros progresistės.

Onytė.

ŽODIS CICERO MOTERIMS.

Nors šiame mieste, randasi nemažas skaičius lietuvių, bet moterų veikimas vi-

sai žemai stovi. Aš nežinau ir negaliu suprasti, kodėl taip yra. Nejaugi Cicero moterų gyvenimas yra geresnis už kitų miestų moterų gyvenimą? Nejaugi cicerietės yra pasiluosavusios iš šios kapitalistiškos vergijos, kad jų tik kelios rūpinasi savais reikalais. O didelė didžiuma miega tamsybės gilumoje.

Kodėl, draugės, mes taip darome? Kodėl mes nesirūpiname darbininkų kleso gerove? Ar mes nesijaučiame, kad esan dabartinės alginės vergijos aukos? Mes gerai žinome, kad šiandieninis darbininkų klesos judėjimas vis daugiau ir daugiau gauna sau pritarėjų, kurie stovi prieš dabartinį kapitalistų surėdymą ir kovoja už žmonijos gerovę ir laisvę. Todėl ir mes, draugės, kaip darbininkų klesos narės, neapleiskime savo draugų, kurie guldo savo galvas už darbininkų klesos paliosavimą. Prisdėkime ir mes prie tos milžiniškos kovos ir kovokime kol kova bus laimėta. Čia kyla klausimas, kaip mes galime kovoti, būdamos neorganizuotos? Ir visai mažai suprasdamos darbininkų klesos reikalus. Tai gi, sesutės, vienas iš geriausių būdų susipažinti su darbininkų reikalais, yra prigulėjimas prie L.M.P.S., nes tai yra viena iš geriausių organizacijų, kuri vien tik ir rūpinasi supažindinti mažiau susipratusias darbininkes su dabartine klesų kova.

Draugės, nepasilikime ir mes nuo savo sesučių, kurios jau yra kovotojų eilėse ir nešdamos raudoną vėliavą, gina darbininkų klesos reikalus. Todėl ir mes prisidėdamos su maža savo spėkų dalele, padarysime didelį žingsnį pirmyn darbininkų klesos judėjimui.

Čia gyvuoja L.M.P.S. 43 kuopa. Tai gi, aš nuoširdžiai kviečiu visas moteris darbininkes ateiti į viršminėtos kuopos susirinkimus ir prisirašyti prie jos. O tuomet sujungę spėkas, galėsime nuveikti di-

delį darbą darbininkų klesai.

Sesutės, aš dar sykį atkartuju savo žodžius. Jau laikas organizuotis, nes pat gamta rauda, žiūrėdama į mus, kad mes nesirūpiname naudotis jos dovanomis, kurias ji mums suteikia. Draugės darbininkės, nelaukite ilgiau, prisirašykite pirma me susirinkime po perskaitymo šio straipsnelio. Susirinkimai atsibūna kiekvieno mėnesio antrame ketverge 8 val. vakare O. Tamulionienės svetainėje, 1474 So. 49th ave., Cicero, Ill.

O. Šimoliuniūtė,
L.M.P.S. 43 Kp. Fin. Rašt

SEATTLE, WASH.

Niekados neteko pamatyti "Moterų Balse" jokios žinutės iš mūsų miesto. Tai rodo, kad nei jokios moteris nesirast šitoj apielinkėj. Čia randasi moterų taip kaip ir kituose miestuose ir miesteliuose. Bet skirtumas tik tame, kad mūsų moterėlės nieko nesidarbuoja dėl labo darbo žmonių. Yra ir pirmėiviškų moterėlių, tačiau priguli beveik visos prie vietinės L.D.L.I 161/ kp. O kitos, kur skaitosi tautietėn priguli prie pašelpinės draugystės (L.F.K. Gedemino). Karės laiku buvo susitvėrę Raudonojo Kryžiaus draugystė iš moterų, žinoma, tautiečių-patriočių. Mezgdavo kareiviams pančekas ir svederius, bet nežinia, ar nors vienas gavo? Bet kaip tik karė pasibaigė, ir mūsų tautietės pakrik kaip bitės po lietui. Čia dirva, rodo, yra gera, bet nežinia delko moteris negali sustverti progresiščių kuopą? Turbūt nėra užtektinai gabių moterų, kurios pradėtų darbą dirbt. Žinoma, reikia tik pradėti o paskui atsiras ir drašos.

Senas Grinorius.

MILWAUKEE, WIS.

L.M.P.S. 89 kp. Veikimas.

Pasidarbavus vietos veiklesniems draugams

ams, 25 d. gegužēs, 1919 m., likos sutverta čia L.M.P.S. 89 kuopa iš 8 narių. Per šį visą laiką, viršminėta kuopa puikiai arbavosi del naudos ir gerovės darbo žmonių. Ypač šių metų pradžioje, kada reakcija pradėjo veikti su visu smarkumu, ir raskė darbininkų šeimynas, kaip kokis vėris išalkęs, tai 89 kp. puolėsi gelbėti elaimingus visais galimais būdais, kad ridavus drąsos ir energijos tiems, kurie uvo uždaryti tarp storų ir šaltų kalėjimo ienų. Nors gal daug iš mūsų pasakys, kad tai nėra tokis didelis darbas nuveiktas, nėra tiek svarbus. Bet aš turiu pakvoti, kad kaslink mūsų kolonijos lietuvių, ir mūsų kuopos didumo, tai visgi galime pasidžiaugti tuo.

Čia priduosiu nors trumpą raportą iš praėjusių metų, nuo pradžios gyvavimo iki 30 d. gegužės, 1920 m.

Susirinkimų laikyta 13 šeimyniškų ir lavinimosi. Taipgi surengta sekančios ramogos: 2 baliai, 1 maskaradų balius su pavidomomis; 3-jos prakalbos, ir vienas raugiškas išvažiavimas; taipgi prisidėta prie sutvėrimo 9-to apskričio Wisconsin valstijoje. Aukuota iš kuopos išdo sekančioms tikslams: d. Stilsonienei \$8.00, Škojos moterims \$17.75, Kalinių Gelb. fonui \$169.80, "Laisvės" nupirka 3 šėrai—\$30.00, "Moterų Balsui" 10 dol., literatūros parsitraukta už 25 dol. Viso, ką per praėjusią metą prie darbininkų apšvietos ir pagalbos prisidėjom, yra 270 dol. 55 c. Be to, dar aukų 10 dol. drg. F. Baltutienėi. Taipgi išsparduota 150 egz. "Moterų Balsas".

Narių pilnai užsimokėjusių yra 15; aujų prisirašė 2; išvažiavo 2; atsisakė 1. Iš pinigų izde yra 47 dol. 14c.

Nauja valdyba 1920 metų E. Čiulkienei organizatorė, nutar. rašt. F. Baltutienė, n. rašt. E. Vitkienė, izd. N. Beržauskienė.

Draugės darbininkės! Mes visgi galime pasidžiaugti praėjusių metų darbu, kurį mes atlikome del mūsų klesos gerovės. Taigi, draugės, į darbą su visu smarkumu ant ateinančių metų. Dabar pradėkime veikti, kaip tik mes galime. Didžiausia mūsų užduotis, tai yra — lankyti susirinkimus ir palikti visoms energingoms veikėjoms. Kada mes būsime pačios veikliomis, tada mums nereikės jieskoti veiklesnių ir daugiau suprantančių draugių. Mes pačios turime veikliomis likti, o mūsų darbo vaisiai ant kitų metų bus dvigubai didesni, negu ši metą.

Susirinkimus laikome antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio, University Settlement, 861 — 1st Ave, 3 val. po pietų. Taigi, draugės, būtinai turite lankytis į susirinkimus ir stengtis atsivesti nors po vieną naują narę, o čia jūs galėsite laisvai ir nieko nevaržomos lavintis ir pažinti, kokioj tamsybėj jūs buvot pavergtos iki šio laiko.

Visos prie nenuilstančio darbo, o naudą iš to turėsime gerą!

Anelija Vitkienė,

L.M.P.S. 89 Kp. Raštininkė.

DETROIT, MICH.

Mūsų draugės progresistės gražiai progresuoja. Savo reguliariame susirinkime, laikytame 11 d. liepos, š.m., išsirinko valdybą. Organizatorė Ona Demskienė, darbščiausia mūsų draugė. Protokolų raštininkė — N. Astrauskienė, fin. rašt. — H. G. Arminienė, izdin.—V. Bubliskienė likosi ant kito pusmečio.

Teatro komisijon išrinktos: M. Andrušienė, A. Zakarienė ir Anelė Grebliskienė. Knygė — Samulionienė, agentė — Senavantiene.

Vaikų draugijėlės "Ateities Žiedo" tvarkymui išrinktos: Demskienė, Anelė Grebliskienė.

Malonu pažymėti, kad nutarta neapleisti savo sesučių ligoje, apsirgus bent vienai mūsų L. M. P. S. 17 kuopos draugei, kreipkitės prie protokolų raštininkės, 340 West End St., Detroit, Mich., o ji paragins tas drauges, kurios yra apsiėmusios tą atlikti. Šios draugės: A. Gyvienė, P. Žiukienė, O. Šulinskienė, A. Zakarienė, M. Demkienė, Liutvinienė ir Greblikenė.

Koresp. H. G. Arminienė.

HAVERHILL, MASS.

Iš L. M. P. S. 55 kuopos susirinkimo, įvykusio 11 d. rugp. š. m. tarp kito nutarta paaukauti \$30.00 draugui J. Jurkunui, kai po politiškam kaliniui, kuris buvo areštuotas 2 d. sausio, 1920 m. Išbuvus d. J. Jurkunui ant Deer Island 2 mėn. liko išimtas po kaucija. Parvažiavęs Haverhillin darbo negavo toje dirbtuvėje, kur pirmiau dirbo, o kitoje negali dirbti delei blogos sveikatos, tad L.M.P.S. 55 kp., matydama, kad draugui Jurkunui reikalinga pašelpa paaukavo \$30.00. Taipgi prašome draugių Lawrence'iečių, kad jos apsvarstyty drg. J. Jurkuno padėtį ir jei galima paaukuoti. Nutarta parengti piknikas. Taipgi nutarta parengti balių ir teatrą ir jau pradedama mokintis. Garbė Haverhill progresystēm, kad jos pasišventė dirbti tarpe Haverhillio visuomenės, o uždirbtus centus nuo parengimų sunaudoti del darbininkų reikalų. Neseniai paaukavo politiškiems kaliniams, dabar d. Jurkunui. Ateinančiam susirinkime turime, draugės, apsvarstyti mūsų organo "Moterų Balso" padėtį ir paaukuoti kiek išgalima iš kuopos išdo. Taipgi pranešiu visoms L.M.P.S. 55 kp. narėm, kad paskutiniame susirinkime nutarta nesiuntinėti atviručių, kviečiant nares į susirinkimą, nes dabartiniu laiku 55 kp. susirinkimai atsibus kiekvieno mėnesio 2-rą sereidą, po numeriu 324 River St.,

A. M.

PIPIRA I.

Pasidabinimas.

New Yorko mieste merginos dabina plaukus per tiesiąją ranką, sušukuoja, susuka ant viršugalvio ir man taip gražu.

Chicagos merginos dabina per kairę ranką, susuka, pas ausis išpučia, padaro kaip piragaičius, taip irgi gražu.

Bet mūsų miesto merginos dabindamos, plaukus nusiima, pasikabina juos an vagio. O paskui šukuoja, tai negražu.

S. Suvalkietė

* * *

Pan Bagočius ir Ambrazaitis So. Bostono "moksliniem" elektrikieriam parodė ilgą nosį. Jau Brocktono tautiškiem pilvuzam tarnauja, kaipo čebatų Korporacijos agentai.

Kas bus, kad Džian Bambos karalystėj "moksliniai" taip nyksta? Kas-gi sąjungos turtą bepaims, kada Purvis "gaus"

* * *

Man dyvai, kur pranyko senė Žemaitė kur taip garsinama buvo seniaus? Gal Stockyarduose kilbasas bedirbdama apysakų rašinėjimo talentą pateriojo.

Ar Grigo išeikvotą protą pasisavino
Aukura

Vis tai progresas.

Vyrai pirmiaus sakydavo:

"Jei turi koki "sekretą" (paslaptį) tai nepasakyk bobai, nes visi žinos." O dabar gyvenimas sako: "Nepasakyk vyrui nes visas pasaulis žinos."

Gal jau atėjo gadynė, kad motery užims vyrų darbus, o vyrai moterų plepėjimus atliks. Reiškia, užsiima katras kuri mi gali.

Patyrus.

Liet. Moterų Progresyvio Susivienijimo Reikalai

Inešimas L. M. P. S. Referendumui.

L. M. P. S. Pildomas Komitetas, laikytame posėdyj 4 d. liepos, 1920, Brooklyn, N. Y., apsvarstęs L. M. P. S. 25 ir 67 kuopų nesutikimus, nutarė abi kuopi suspenduoti ir paleist visuotinam narių referendumui, kad tas dvi kuopi likviduoti. Motyvai:

Kadangi jau apie trys metai, kaip tos dvi kuopos nepaliauja tarpe savęs peštis, nuolatos viena ant kitos rašinėja įvairius skundus Pildomam komitetui save teisindamos, o anas smerkdamos už jų "netaktišką elgimąsi ir t. t."

Per tą visą laiką Pildomas Komitetas ir Trečias Rajonas dėjo visas pastangas, kad kaip nors koku būdu tas dvi kuopi sutalkius, bet viskas buvo veltui. Tas pasistengimas jokių pageidaujamų vaisių nedavė. Motyvai, delei kurių "negalėjo" tos kuopos susivienyt beveik visuomet buvo sekančio turinio:

"L. M. P. S. 25 kp., kaipo seniai gyvuojanti, kvietė 67-tos kp. nares susivienyti su 25-ta kp. ir, delei šventos ramybės, dovanujo joms visus prasižengimus su vilčia, kad jos daugiau taip nedarys, bet 67-os kp. narės atsisakė."

Na, o kita kuopa vėl panašiai užreiškė: "Jeigu 25-ta kp. nori, — gali vienytis su 67-ta kp., bet 67 kp. priima tik tada, kada 25-ta kuopa atšauks visus šmeižtus, paleistus ant 67-os kuopos."

Panašus argumentai buvo vartojami beveik visuomet. Antgalo Pildomas Komitetas peržiūrėjo ir tuos "šmeižtus", kurie argi panašus tik į tuos argumentus.

Taip dalykams stovint, Pildomas Komitetas negali kitaip šį klausimą išrišti, kaip tik likviduot abi kuopi, o toj kolonijoj sutvert naują kuopą. Kadangi kaip viejoj, taip ir antroj kuopose randasi užtekčiai gabių ir veiklių narių, kurios dirba ir

nori del organizacijos labo dirbti, bet tūloms iš jų ypatiški nesusipratimai neleidžia susivienyti, kas skaldo jų pačių spėkas ir eikvoja energiją. Sutvėrus naują kuopą, tos narės, kurios nori dirbti, ateis ir dirbs, o kurioms rūpi tik peštynės ir ypatiški nesutikimai, tai tos nei netrukdyt.

L. M. P. S. Pildomas Komitetas: M. J. Ramanauskienė, K. B. Karosienė, A. Jurevičienė, B. Bočkiūtė ir K. Petrikienė.

Jei bent 5 kuopos parems šį inešimą bėgyje 40 dienų, tuomet jis eis referendumui.

E. N. Jeskevičiūtė, Centro Sekr.

L. M. P. S. Centro Sekretorės Pranešimai.

L. M. P. S. naujos kuopos:

91 kp., Maspeth, N. Y., susitvėrė iš 8 narių; J. Tamuliniūtė sekr., 18 Hull St.

92 kp., So. Englewood, Chicago, Ill., susitvėrė iš 10 narių; P. Gribienė, sekr., 8436 Vincennes Ave.

93 kp., Brooklyn, N. Y. (Central), susitvėrė iš 11 narių; O. Norušitė, sekr., 300 Water St.

Atgijo 18 kp., Hartford, Conn.; V. Bagdonienė, sekr., 461 Zion St.

E. N. Jeskevičiūtė, Centro Sekr.

Protokolas

L. M. P. S. Pildomo Komiteto posėdžio, įvykusio 3 d. liepos, Brooklyn, N. Y.

Posėdyj dalyvavo sprendžiamais balsais M. J. Ramanauskienė, K. B. Karosienė, A. Jurevičienė ir K. Petrikienė. Patariamais balsais: "M. B." redaktorė J. B. Šukienė, Centro Sekretorė E. N. Jeskevičiūtė ir Centro Išdininkė M. Undžienė. Pirmininke išrinkta A. Jurevičienė.

1. Kadangi "Moterų Balsas" nebus galima daugiau spausdinti Philadelphijoje,

tai nutarta susitart su "Laisvės" spaustuve ir "M. B." išleisti iš Brooklyno.

2. Plačiai apsvarsčius, tankesni "M. B." leidimą pasirodė, kad prie dabartinių aplinkybių du kart mėnesį išleisti nebus galima. Nutarta palaukti dar keletą mėnesių, kol suplauks daugiau aukų ir prenumeratų.

3. Nutarta "M. B." prenumeratos kainą pakelti iki dviejų dolerių (\$2.00) metams. Pavienio numerio kaina 15c.

4. Kadangi prie dabartinių sąlygų, delei daugumos darbo "M. B." redaktorė-administratorė neturi laiko tinkamai sutvarkyti administracijos darbą, taipgi negali į laiką atlikti ir kitus darbus, tai nutarta: pakol bus pasamdyti prie "M. B." ir Susivienijimo darbo dvi pilnai apmokamas darbininkes, parūpint administratoriui pagelbininkę.

5. Pagelbininkei algos mokėti \$40.00 į mėnesį.

6. Pagelbininke paskirta d. A. Jurevičienė.

7. Nutarta paraginti Literatūros Komitetą, kad pasistengtų surasti tinkamą išleidimui veikalą.

8. Kadangi esančios kandidatės į L. M. P. S. Centro Iždininkes, delei įvairių priežasčių negalėjo užimti centro iždininkės įstaigų, tai nutarta d. M. Undžienę palikti iždininke ir ant toliaus, kol referendumas išrinks kitą.

9. Paskirta komisija peržiūrėt administratorės knygas, į komisiją paskirta E. N. Ješkevičiūtė, M. Undžienė ir K. Petrikiene.

10. Apsvarstyta L.M.P.S. 24-os kuopos laiška, kuriame praneša, kad likosi prašalinta iš 24-tos kuopos M. Rimkienė ir O. Čečetienė.

Kadangi prašalintos narės neapeliavo į Pildomą Komitetą priešais kuopos

nuosprendį, tai nutarta kuopos tarimą palikti, kaip yra.

10. Apsvarsčius L.M.P.S. 24-os kuopos nusiskundžiama prieš Centro Sekretorę už neatsakinėjimą į laiškus ir t. t. Pasirodė, kad siunčiami laišakai kuopos sekretorės Sarapienės antrašu grįžo atgal, o mokesčių blankas siuntinėja finansų raštininkė.

12. Kadangi visos padėtos pastangos per Pildomą Komitetą ir Trečiajį Rajoną sutaikinti L.M.P.S. 25 ir 67-tą kp. pasirodė be pasekmių, o kiti vaidai tarpe tų dviejų kuopų narių nesiliauja ir daro daug nesmagumų tos apielinkės kitų kuopų narėms kartu ir visam Susivienijimui, tai nutarta suspenduoti abi kuopas ir paleist visuotinam L. M. P. S. narių referendumui likviduoti tas abi kuopas, o toj apielinkėj sutverti naują kuopą.

13. Kadangi kraustymas L. M. P. S. archyvo iš vienos vietos į kitą padaro daug bereikalingo darbo ir išlaidų, tai nutarta mažesnės svarbos archyvą sunaikinti.

Už viršminėtus tarimus balsavo M. J. Ramanauskienė, K. B. Karosienė, A. Jurevičienė ir K. Petrikiene.

Sutinku su viršminėtais tarimais. B. Bočkiūtė.

L.M.P.S. Pild. Kom. Sekr. K. Petrikiene.

Centro Sekr. E. N. Ješkevičiūtė.
L.M.P.S. 8-to Rajono 2-ros Konferencijos sutrumpintas protokolai.

Konferencija įvyko 18 d. liepos, 1920, New Haven, Conn. Delegatės pribuvo nuo penkių kuopų, skaitliu 10; atstovavo 97 pilnai užsimokėjusias nares.

Tarimai buvo sekanti:

1) Rengt prakalbų maršrutą. Kalbėtojaus nutarta kviesti K. Petrikiene arba A. Bimbą.

2) Orui atvėsus rengt koncertą Rajono naudai; vieta nuskirta New Britaine, Conn.

3) Rengt pikniką taipgi Rajono nau-
dai. Vieta New Haven, Conn.

4) Nutarta, kad visos narės mokėtų
po 25 c. į Rajono išdą ant metų.

5) Vienbalsiai nutarta užgirt trečią
Internacionalą. "Laisvės" ir "M. B." da-
bartinę taktiką.

6) Kad 8 Rajono valdyba būtų renka-
ma referendumu.

7) Sekančią konferenciją nutarta lai-
kyti gruodžio mėnesyje, š.m., Waterbury,
Conn.

U ž g y r i m o R e z o l i u c i j a :

Mes L. M. P. S. 8-to Rajono antram
suvažiavime, 18 d. liepos, 1920, 312 East
St., New Haven, Conn., vienbalsiai užgi-
riam trečią Internacionalą. Taipgi "Lais-
vės" ir "Moterų Balso" dabartinę taktiką.

Rezoliucijos komisija:

O. Bobinienė

V. E. Bagdon.

Ant to tarimai užsibaigė ir pirmsėdė
uždarė konferenciją.

Konferencijos sekr. V. E. Bagdonienė,

" Pirmsėdė A. Bieliauskienė.

Kas link L. M. P. S. Partyviškumo.

Nors žmonijos patvarkymas remiasi
ant partijų; nors kapitalistai gali darbinin-
kus išnaudoti, kaip jiems patinka, po prie-
danga partijų; nors darbo žmonių reikalai
yra mindžiojami, pasidėkavojant parti-
joms; nors darbininkai pradėjo liuosuotis
iš po kapitalistinio jungo įvairiuose kraš-
tuose per tam tikras darb. partijas; nors
partijos šiandien lošia gana svarbią rolę,
kas link dabartinės tvarkos griuvimo, taip-
gi ir kas link jos palaikymo; vienok, tū-
loms mūsų L.M.P.S. narės tas nesvarbu.

Jos neriasi iš kailio, kad ši organizaci-
ja aiškina žmonėms partijų skirtumus, jų
naudingumą bei blėdį. Dar labiau jos pyk-
sta, kam ji pritaria kairiemsiems. Social.

sako, būk jos užduočia turėtų būti rūpintis
kuodaugiausia narių turėti ir apšviesti jas.
Bet kuo? Gal pasakysit, mokinti skaityt,
rašyt, skaitliuot ir t. t.

Gera, draugės, mes tą žinome, kad
mums tas yra reikalinga. Ir šios organi-
zacijos, apskričiai kaip ir pavienės kuopos,
kaip tik ir stengiasi įkurti, kur tik ir kaip
galima kodaugiausiai panašių lavinimosi
susirinkimų. (Taipgi nesnaudžia agitaci-
jos žvilgsniu.) Bet mes žinome ir labai ge-
rai, kad tūkstančiai žmonių, užbaigę augš-
tus mokslus, yra dvasios ubagai, kapitaliz-
mo ramsčiai, ir tankiai toki žmonės yra
pavojingesni žmonijai už paprastą bemok-
slį. Todėl mes pirmutinėj vietoj statome
klesinį darbininkų susipratimą.

Jūs gi tą vadinat **partyviškumu.**

Dzūkaitė.

(L.M.P.S. yra politinė organizacija, ir
todėl ji turi eiti su viena iš esančių partijų,
o kaipo darbininkų organizacija, ji ir eina
su darbininkiška partija. Kitaip ir būti ne-
gali. Aišku, ar ne?—Red.)

Mažytis apsirikimas.

Dalykas dėjosi neseniai Kaune. Ka-
dangi rimta žinia gal užkenktų "tėvynės"
garbei, reikia vien nusijuokti:—

Giliai užsimastęs lietuviškas diploma-
tas, išeidamas ant Jurgio prospekto, atsi-
mušė į "spaceravojančią" karvę. Susigė-
dino, nusiēmė kepurę ir sako: "Meldžiu
man atleisti, guodotina".. ir tik-tuom mo-
mentu išvydo, su kuom bandė sueiti į pa-
žinti. Kiek vėliaus, ant skersgatvio atsi-
mušė į moteriškę. Prisiminė neseniai įvy-
kusį nesusipratimą, ir piktai sušuko, taip,
kad net pulkas varnų pakilo viršuj bokš-
to:

"Ir vėl tu čia, tu karve!"

SVARBUS PRANEŠIMAS KELIAUJANTIEM EUROPON

Buvo pranešta Valstijos Departmentui, jog daugelis žmonių Suvienytose Valstijose, nežinodami pasportų reikalavimus, turi mokėti veržančias sumas pinigų visokioms ypatoms, kurias siekia pagelbėti arba žada savo įtekme pastumėti gavimą pasporto.

Patarta naturalizuotiems amerikiečiams, jog legališkos mokeskis del pasporto, surenkamas vientik Valstijos Departamento, ar jos atstovų New Yorke ar San Francisco, ar teismo raštinko (clerk of court), kuris priima pasporto aplikaciją, mokeskis yra \$2.00, ir bile aplikantas, jeigu nieko nesiranda prieš jo rekordą, ir kuris sutinka su paprastais reikalavimais gali gaut pasportą be jokių kitų išlaidų.

Buvo departmentui pranešta, jog daugelis nežinančių užmokėję nuo \$10.00 iki \$50.00 ir dar daugiau del darodinėtų "įtekmių" išgavime valdiškų dokumentų.

NUO ADMINISTRACIJOS.

L.M.P.S. Pild. Kom. nutarė pakelt "Moterų Balso" prenumeratą iki \$2.00, o pavienių numerių kainą iki 15c.

Prenumerata bus pakelta su 1 d. spalio (Oct.), 1920 m. ,todėl kurie norite prenumeruoti "M. B." pasiskubinkite, kol dar metinė prenumerata tebėra pigi — \$1.25.

Į Lietuvą dabar siunčiame "M. Balso" už \$1.50 į metus, o nuo 1 d. spalio \$2.50.

Visi turinti gimines Lietuvoje privalo užprenumeruoti jiems "Moterų Balso", tai bus pui-

kiausia dovana giminiams Lietuvoje, nes jiems labai sunku patiem užsiprenumeruoti delei pinigų kurso žemumo, Sulyg jų pinigų labai daug prisieitų jiems užmokėti už "Moterų Balso", o iš čia galima užprenumeruoti visai pigiai ir padaryt Lietuvos lietuviams ir lietuvaitėms didelį smagumą.

Todėl pasiskubinkite sau ir giminėms Lietuvoje užrašyt "Moterų Balso", kol prenumerata dar nepakelta.

Pakelt prenumeratą verčia popieros ir kitų spaustuvės reikmenų nesvietiškas brangumas.

KAS REMIA "MOTERŲ BALSA".

L.M.P.S. 72 kp. Kenosha, Wis. taipgi dalyvauja imtynyse su kitom kuopom ir šiaip "M. Balso" rėmėjais.

Štai ji parengė pikniką "M. Balso" naudai ir visą pelną prisijusdama drg. N. Mickevičienė rašo:

Gerbiama "M. B." Adm.:

Kenosha 72 kp. draugės neatsilieka nuo kitų kuopų su aukomis, nes minėtos kuopos draugės nemažiau už kitas myli "M. B.". Kad šiandien tik siunčiame aukas, gal kas pamany, kad pamatę kitas kuopas aukaujant, tai ir jos subruzd, bet jau nuo seniau draugės dėjo pastangas, kad paremti tą brangų laikraštį "M. Balso", bet neturėjome pasekmių. Buvo parengtas vakaras su perstatymu 27 d. kovo mėn., bet mažai atsilankė publikos, neliko pelno ir dar reikėjo iš izdo pridėt. Bet draugės nenustojo energijos ir nutarė prie pirmos progos surengti pikniką ir visą pelną paskyrė "M. B."

Piknikas įvyko 18 d. liepos m. Pelno liko \$86.97. Visą pelną pasiunčiame "Moterų Balsui".

N. Mickevičienė,
726 Park Ave., Kenosha, Wis.

L.M.P.S. 54 kp., Scranton, Pa. parengė balių ir visą pelną \$10.00 prisuntė "M. B.". L.M.P.S. 38 kp. Paterson, N. J. nei kiek neblogiau imasi už kitas; ji prisuntė taipgi \$10.00.

L.M.P.S. 23 kp., Binghamton, N. Y. aukavo iš izdo \$5.00, o draugė D. Zukienė ir drg. J. Urbonas po \$1.00. Viso \$7.00 iš Binghamtono. L.M.P.S. 47 kuopa, Waukegan, Ill. taipgi nepamiršo "Moterų Balso", ji irgi nori, kad "M. B." eitų 2 kartu į mėnesį ir todėl prisuntė \$6.75 vieną trečdalį surinktų aukų draugiškoj vakarienėj. Antrus 2 trečdaliu gavo "Laisvė" ir "Vilnis".

L.M.P.S. II Rajonas Mass. valst. prisuntė \$15.00 imtynėms. II Rajonas atsižymėjo jau seniai duosnumu. II Raj. subytino visus kitus rajonus.

Prie L.M.P.S. 11 kp. Philadelphia, Pa. prisirašė nauja narė drg. Ona Rutkauskienė ir tuoj paaukavo "Moterų Balsui" \$1.00. Tai puikus pavyzdys kitom naujom ir senom narėm. Bet Philadelphia 11 kuopa dar nedalyvavo "M. B." imtynėse, turbūt renka spėkas; matysime, ar tik 11 kp. nesubytis kitas kuopas, kad taip ilgai rengiasi.

Daug dar L.M.P.S. kuopų nėra dalyvavę šitose imtynėse delei patankinimo "Moterų Balso", turbūt irgi spėkas renka, ir kaip pradės imties tai Brooklynietės ir kitos vėl turės galvot, kaip čia atsilaukius, kad nesu-

muštų paskesnės kuopos ar narės.

Pereitame "M. B." numerį aukų paskelbime įvyko klaida. Pasakyta, kad L.M.P.S. 89 kp. Milwaukee, Wis. buvo paskelbta \$1.00, o turi būti \$10.00.

Kitų organizacijų kuopos ir šiaip simpatizatoriai taipgi gali dalyvauti imtynėse su L.M.P.S. kuopoms. Kiek butų juoko, kad kokia pašalinė kuopa ar draugystė ar šiaip simpatizatorius "subitytų" mūsų kuopas ar nares. Apsisaugokite draugės, o tas gali atsitikti.

Nepasiduokite niekam. Ši sykį suaukauta \$136.72.

Puiku! Kas daugiau dalyvaus imtynėse?

Širdingai ačiu visiems ir visoms aukavusioms.

"M. B." Administracija.

MARŠRUTAS MASS. VALSTIJOJE.

L. M. P. S. II rajone rengiamas drg. V. Ivanauskiutei iš Cicago, Ill. prakalbos įvyks šiose vietose:

Rugsėjo-September 26 d. Esthampton, Mass., rugsėjo 28 d. Gardner, Mass., rugs. 30, Fitchburg, Mass.

Spalio-October: 1 d., Worcester, Mass., 3 d., So. Boston, Mass.; 5d., Cambridge, Mass.; 6 d., Brighton, Mass.; 7 d., W. Lynn, Mass.; 10 d., Stoughton, Mass.; 12 d., Montello, Mass.; 13 d., Bridgewater, Mass.; 14 d., Middleboro, Mass.; 15 d., Lowell, Mass.; 17 d., Lawrence, Mass.; 19 d., Haverhill, Mass.; 20 d., Nashua, N. H. Pradžia 7 val. vakare.

Labai prašyčiau paminėtų miestų draugių, kad prisireng-

tumet gerai, kad vėliau neturėtumet nuostolių iš finansiško atžvilgio. Taipgi nepamirškite parsitraukti "Moterų Balso kuodaugiausia. Aš tikiu, kad galima bus išplatinti per prakalbas.

II Rajono Org.

M. J. Gutauskienė.

P. S. Šios apielinkės miestelių kuopos, jei norėtumėte surengti prakalbas drg. V. Ivanauskiutei kreipkitės prie mūsų šiuo adresu:

M. J. Gutauskienė,
92 Vine St., Montello, Mass.

PRANEŠIMAS L.M.P.S.A. II RAJONO KUOPOMS.

Sulyg paskutinės konferencijos nutarimų, visos L.M.P.S. kp. priklausančios prie L.M.P.S. II Rajono turi užsimokėti metinę mokesį iki lapkričio mėnesio, 1920 m. Katros kuopos neužsimokės, negalės dalyvauti su sprendžiamu balsu sekančioj konferencijoj, kuri bus gruodžio mėn., 1920. Pasimokėjusios kp. už 1920 m. yra šios kuopos: 30, 69, 22 ir 85; neužsimokėjusių yra 11 kuopų.

Todel draugės pasiskubinkite pasimokėti, kad galėtumėt dalyvauti konferencijoj. Mokesčius ar aukas, išpildydamos money order, ar čekius, išd. vardu J. Sarapienė, 73 G St., So. Boston, Mass., pasiųskite sekretorės adresu — O. Samulionienė, 192 Fairmount St., Fitchburg, Mass.

L. M. P. S. IŠLEISTA LITERATURA.

..Kudikių Priežiūra. Kaina 25 c. egz. Labai naudinga knyga, ypatingai motinom auginančiom kudikius, nes ten yra daug gerų

patarimų, kaip kudikius auklėti,

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas. Kaina 20c. Naudinga knygutė kiekvienam perskaityti.

Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityje. V. Kapsuko parašyta. Kaina 15c. Puiki knygelė. Kiekvienas ir kiekviena, darbininkas ar darbininkė privalo tą knygutę perskaityti.

Šeimyna Socialistinėj Darbininkų Valstybėj. Parašė Aleksandra Kollontai. Kaina 10c. Tai viena iš puikiausių knygelių L.M.P.S. išleistų. Kiekvienas ir kiekviena privalo ją perskaityti.

"MOTERŲ BALSAS"

Mėnesinis darbo žmonių žurnalas, leidžiamas Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo.

Metinė prenumerata \$1.25. Spalio (Oct.) 1 d. lėšuos \$2.00 metams.

Pasiskubinkite užsiprenumeruoti, kol prenumerata dar nepakelta.

"MOTERŲ BALSAS"

455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

MEDUS.

Vienintėlis augintojas ir par davėjas tyro medaus. Pasiųskite Money Orderį per pačią arba ekspresą, o gausit tiesiog nuo farmos lietuviško medaus. Viena ar kelias blėkines nuo 5 svarų po \$1.85, tokių 10 blėkinių po \$1.75; tokių—20 po \$1.65; tokių — 50 po \$1.60; tokių — 100 po \$1.55. Nesiųskit bankos čekių. Taipgi geriausiai pirktis farmą per "Amerikos Ukininko" Rekaciją. M. Walinčius, 119 Washington St., Hart, Michigan